

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttár petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, október 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Justh és Holló.
- Vámbéry Ármín ünneplése.
- Házelnökök a királynál.
- Haverdák pöre.
- Bohém történetek.
- Sikkasztásért feljelentett ügyvéd.
- Mi történt az okányi kastélyban?
- Huszonhét millió korona előleg.
- Színházi pletykák.

A katonai reformok.

Arad, október 10.

Annak a nyugodt, produktív parlamenti munkának biztosítására, amelyhez a nemzet szilárd és hivatását átértő többséget adott, most építik a második hidat. Az államháztartás rendje után a kormány hozzálát az Ausztriával szemben való gazdasági és katonai kérdések elintézéséhez, hogy ezeknek hosszú időre szóló rendezése után semmi se álljon utjában a parlamentre váró gazdasági, szociális és közigazgatási reformoknak.

A koalíciós oldalon bizonyos előre érzett káröröm fogadta ezeknek a tárgyalásoknak kezdetét. Tagadhatatlan, hogy ezeknek a kérdéseknek — ép azért, mert az elintézésük oly hosszú idő óta függőben maradt, — súlyos nehézségei vannak s a napirendre jutott kérdésekkel fölujultak azok az ellentétek, amelyeket a szabadelvű párt rezsimjének utolsó évében már sikerült eloszlatni. Minden bécsi hang, amely ezeket az ellentéteket fokozni igyekezett, szinte kedves volt az ellen-

zéki füleknek s szinte várták a maguk bukásának utólagos vigaszát a magyar kormány bécsi kudarcában. Azzal, hogy a kormány esetleges veresége Magyarország vereségét jelentette volna, keveset törődtek a multnak nagyhangú hazafiai.

Ez a vigasztalásuk nem következett be. A kormánynak a tárgyalások első stádiumában, ép a függő kérdések egyik legnehezebbje fölött, sikerült olyan megegyezést teremteni, a mely a magyar álláspontnak érvényesülését jelenti. A kormány tagjainak bécsi tárgyalásairól, a következő értesüléseket vesszük:

A magyar kormányférfiaknak eddig folytatott és a közel jövőben ismét felveendő további tárgyalásai a gazdasági és katonai jellegű függő kérdések egész komplexumára kiterjednek. Ez a rendkívüli terjedelmű, módfelett fontos és a felfogások összeegyeztetésének szempontjából nehéz anyag bizonyára eléggé indokolja, hogy ha az e heti tanácskozások után még nem számolhatunk be azzal, hogy a mértékadó tényezők megegyezését minden ponton elérni sikerült.

A mi jó információink szerint a tárgyaló magyar államférfiaknak nincs okuk rá, hogy munkájuk várható eredménye elé sötét pesszimizmussal nézzenek, mert már eddig is értékes megállapodások jöttek létre évtizedek óta vajudó problémákban. A katonai büntető eljárás reformmüvére nézve valamennyi mértékadó tényező megegye-

zésre jutott. Elvi véleményeltérés ennek az oly régóta várt reformnak intézkedései tekintetében már sem forog fenn s az osztrák igazságügyminiszter közelebbi budapesti tartózkodása alkalmával már a javaslat végső szerkesztési munkája fogja foglalkoztatni a két igazságügyminisztert.

A kilences bizottsági program egyéb, még végre nem hajtott részeire nézve is, bizvást reméljük, hogy a kormány megfelelő megoldással állhat majd a nemzet elé. Ez a meggyőződésünk azon alapszik, hogy ez a kilences bizottsági program nem valami novum, hanem az uralkodó által már hét esztendővel ezelőtt approbált megállapodás, melynek minden részletében való végrehajtását, a hadsereg egyéb reformjaival kapcsolatosan, egy olyan kormány szorgalmazza, amely a dualisztikus politika alapján érte el nagy politikai sikerét és teljes mértékben bírja a korona bizalmát. Ez alapon meggyőződésünk, hogy a miniszterelnök e pontban is megvalósíthatja majd azt, amit kormányzati programjában vallott.

Az 1911-ik évre szóló közös hadügyi költségvetés, amelynek előirányzatában már a hadsereg szükségességének elismert extenzív fejlesztése kifejezésre jut, — még koránt sincs oly stádiumban, hogy arról, mint megállapított budgetről, szó lehetne. A magyar pénzügyminisztert az ország teherviselési képességének lelkiismeretes figyelembevételére a legóvatosabb mérlegelés munkájára kényszeríti s

Őszi hangulatok.

(Hol is legelt a Marossy gulyája?
A hol Kossuth Lajost rejtegették.)

*

Ragyogó őszi délután. A napnak már csak a fénye, aranyos derűje van meg, melegét nem érezni. A learatott tarlókon, letarolt mezőn végig sikló napsugár beleütközik a fehér ökrényalbé, — itt az ősz.

A levegőben uszó vadliba csapatok, hangos gáogással, amint elszállnak a fejünk felett, a nagy Hortobágy felé, szintén azt juttatják az eszünkbe.

— Ejnye, Feri bácsi, de kár, hogy nem hoztunk puskát! szólalt meg bennem a vadászszenvedély.

K. Ferenc kedves urambátyámhoz intéztem ezt a kérdést, a kivel együtt kocsikáztunk kifelé Földesről az újvárosi úton, a Marossy-tanyára.

Élő krónika az én kedves Feri bátyám. Ismeri is hét vármegye kedves humorát, régieket sirató hangulatát, no meg azt a jó szokását, hogy akármilyen idegennel álljon szóba egy félórára, kisüti a vele való rokonságát. Az már igazán valami oimeres akasztófavirág legyen, a kihez le nem tudja vezetni az atyafiságot.

Bámulatos a memóriája, a családi krónikák ezerfelé ágazó utain, ezövevényes történetei közt csak ő tud igazán eligazodni.

Jobban tudja ő, hogy egyiknek-másiknak dédapja vagy nagybácsija, hol volt pap, jegyző vagy birtokos, kik voltak a szomszédai, — mint bárki más.

Hogy honnan veszi az információját, azt igazán csak ő tudja, denique nem tud ő rá rácsafolni más, legfeljebb Nagy Iván.

Tartott is szóval az úton. En meg élvezetel, érdeklődéssel hallgattam.

— Tudod-e kis komám, így szokott szólitani, mert pendelyes gyerek korom óta ismer, hogy ezen a réten legelt az a híres gulya, amelyről még ma is el daloljuk azt a régi jó nótát, hogy:

Szépen legel a Marossy gulyája,
A kisasszony maga sétál utána!

— Micsoda világ volt az! A dúsgazdag földesurnak gyönyörű eladó lánya volt. Szerették is egymást végtelentül a daliás B. vel. De hát az öregek elleneztek a két fiatal szívbéli vonzódását.

A szerelem már akkor is találékony volt, kaptá fogta magát a szerelmes legény, felöltözött gulyásnak s beállott a Marossy számadóházhoz bojtárnak.

Természetes, hogy jó dolga volt a vállalkozó lelkű bojtárnak, mert a kisasszony már

messziről kiáltotta neki, hogy: „Szívem bojtár teríted le a subádat!”

„Régi idők, szép idők! Látod-e kis komám azt az akácos kis erdőt, mindjárt oda érünk? Az a Marossyak temetője. Az maradt meg a régi jó világból, ott nyugosznak a földesurral együtt a népdal hősei is egy szálíg.”

Ei is értük a kis akácost egy dőlő úton nemsokára, a mögül bukkant ki egy barátságos, fehérre meszelt nem is tanya, hanem egész falu.

A mostani tanyában annyi a cseléd lakás, pajta, istálló, gránárium meg sok más gazdasági épület, hogy bizony felér egy kis felvidéki faluval. A kut körül kigörgetve a nagy herdók, mossák, takarítják, szüretre készülnek.

Elmond a az én Feri bátyám, hogy hány éves a „tanya.” Régi volt biz az nagyon, de mikor a kocsiból kiszállottunk, a széles tornácraól olyan minden ízében modern gentleman kiáltott reánk „Isien hozott”-at, hogy szinte bántó volt az anakronizmus.

De azért szíves örömet elengedtem a dob, meg ponész-szagot, melyet bizvást feltételezhettem volna egy ilyen ősi kuriában, meri a helyett mindenütt pompás, uri kényelmet találtunk. A „tanyában” a modern gazda modern komfortot teremtett az ősi falak között és „uram bocsá” nem faggyu gyertya pislákol, hanem acetilén gáz égett a csillároknak, ragyogón, féhéren.

a közelebbi jövőben ismét a szakreferensek fognak összejönni, hogy a költségvetést még lehető korrekcióknak vessék alá. És talán ez sem vet épen rossz fényt arra a munkára, amit a kormány folytatott.

Hasonlóképpen folytatni fogja a tárgyalásokat a magyar kormány a közös jegybank szabadalmának megújításáról, ugyszintén a kötelező aranyfizetéséről azon az eddigi alapon, melyet számára programja és a trónbeszédben elhangzott királyi szó előír. Ennyi a tény és az igazság; minden egyéb, ami e témáról ellenzéki lapokban olvasható, csak hangulatkeltésre szánt költött hiradás.

Justh és Holló.

— Kulisszatitkok a Justh-pártból. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 11.

A Justh-párt felhivatalos köznyomatósában ma a következő rövid hír jelent meg:

„A Justh-párt holnap este hat órakor értekezletet tart. Kéretnek az összes párttagok, hogy teljes számban jelenjenek meg, mert megjelenésükre súlyt helyez az elnökség.”

Ennek a szokatlan hangu meghívónak a háttérében, — mint fővárosi tudósítónk beavatott helyről értesül — a következő érdekes események húzódnak meg:

Mialatt a magyar kormány tagjai osztrák és közös kollegáikkal együtt Bécsben előkészítik a talajt a delegációk számára, idehaza, a kulisszák mögött, fontos és mélyreható dolgok történnek. A függetlenségi Kossuth-párt, amelynek egyik vezére ágyban fekvő beteg, a másik, akit teljesen elkedvetlenített az új alakulás, — amerikai utazásra készül, — a csendes kimulásra szánt politikai frakció benyomását kelti. De ez még hagyján. Mindenki régóta tisztában van azzal, hogy a Kossuth vezérére alatt tömörült párt nem sok vizet fog zavarni. Sokkal meglepőbb, hogy a másik ellenzéki frakció, tudniillik a Justh-párt, ama nagy verevés óta, amelyet a választásokon szenvedett, lethargiában fekvő betegként alig hallat vala-

mit magáról. Ennek a hallgatásnak sokkal mélyebben fekvő okai vannak, mint a csatavesztett katonák szégyenérzete. Politikai körökben hetek óta nem titok, hogy a Justh-pártban nyílt és határozott frondörösködés folyik, amelynek éle egyenesen a párvezér, Justh Gyula ellen irányul. Az elégedetlenek élén — a beavatottak előtt ez sem titok — épen a párt legagilisabb és legtehetségesebb alelnöke, Holló Lajos áll.

Az elégedetlenség okai meglehetősen régi keletűek. A párt számottevőbb elemei, különösen az alvezérek legelseje, Holló Lajos, akkor kerültek először szembe Justh Gyulával, amikor a pártelnök azon az emlékeztetéses királyi kiballgatáson egyszersmindkorra elvágta a párt érvényesülésének útját. Hogy már akkor nem tört ki nyíltan az elégedetlenség, annak az a magyarázata, hogy az alvezérek még bíztak abban, hogy Justh Gyula markáns politikai egyénisége az ő javukra billenti majd a választások mérlegét. Ez a remény sem vált valóra, bár Justh Gyula faluról-falura járt s kitartással hirdette a függetlenségi ígét.

A választások után napról-napra nyomottabb lett a Justh-féle pártkörben a hangulat. A párt hangosabb tagjai minden bajért a vezért okolták s eintente csak suttogva, később mindig nyitabb formában tört ki a lelkekből az e keseredés.

Ma már odáig ért meg a helyzet, hogy nemrégiben egész határozott formában felütötte fejét az a kívánság, hogy Justh Gyula mondjon le a pártvezérségről s engedje azt át Holló Lajosnak.

Már a lemondás formáját is megtalálták. Azt szeretnék, hogy a bukott pártvezér megrongált egészségi állapotára való hivatkozással tegye le a vezéri botot s vonuljon vissza a politikai szereplés teréről.

MULATSÁGOK.

(=) A máriaradnai önk. tüzoltó egyet ünnepléje és táncvigalma. A máriaradnai önk. tüzoltóegylet e hó 9-én szép ünnepélyt tartott. Ezen a napon kapták meg az egyleti tagok a szolgálati érmeiket, amelyeket ünnepélyes szentmise után P. Prisztos Ágost szentferenczrendi házfőnök osztotta ki. Ezután pedig a Bálizs-féle vendéglőben banke-

— körülvéve fegyveres hajdúitól. Ebéd után összejött a sarkantyuját s tovább állott. Kossuth megmenekült.

Csodálatos, áhítatos hangulat szállott meg, mikor azt a szobát elhagytuk.

Késő este volt már, hogy bucsut mondtunk kedves házigazdánkknak, ami természetesen nem ment az ogy jól eső marasztalás nélkül, de végre is kigördült kocink a dűlőtra, amit inkább csak a lóban kifejtett állati ösztön érzett meg, mert mi nem láttuk, nem volt holdvilág.

Bele huzódtam a buadamba, hűvös éjszaka volt s átadtam magam teljesen hangulatomnak.

A Marossy temető zártos erdője, az ősrégi nemesi kuria, melynek mostani lakója, egyenes leszármazottja Báthory erdélyi fjedelemlennek, aki abban a szobában lakik és járkal, melyben ki tudja hány óra járta valamikor a kőrmagyart, meg a „minétet”, — ezek a benyomások engem is olyan ősrészté s irató hangulatba ringattak.

— Tudod-e kis komám...kezdi rá Feri bátyám, valami régi reminiscencia jutván az eszébe, de én nem hallgattam beszédét, ami úgy folyt, mint az áradó patak, hanem magamba mélyedve arra a nótára ügyeltem, amely a kocsiörgésből is a fülemba csengett.

— Szépen legel a Marossy gulyája... Zöldy Marci.

— tet tartottak, amelyen megjelentek a lippai tüzoltók Márton János főparancsnokkal élükön, a máriaradnai magyar dalegyesület Németh Dzsó elnökkel s nagyszámú polgársággal. Első felköszöntőt az egyesület érdeműs és fíradhatlan főparancsnoka Szuvolinszky József mondotta a királyra; utána Németh Dzsó, a magyar dalárda elnöke méltatta a radnai tüzoltók érdemeit. Majd Martin János és Laboda János is tartottak felköszöntőket. Este sikerült táncmulatság volt, amely szép jövődelmet hozott az egyesületnek.

Vámbery Ármint ünneplése.

— Az akadémia küldöttsége a tudósnál. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 10.

Vasárnap volt épen ötven esztendeje, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Vámbery Ármint tagjai sorába választotta. A félszáz év alatt Vámberyből a veleszületett zsenialitása és fíradhatlan, tudományos irányu kutatása és munkássága révén világhírű tudós lett s nevét ma egyaránt emlegetik a nyugat leghatalmasabb államaiban, Angliában, valamint a messze keleten, a tatárnép között. Tudományos kutatásaihoz és tanulmányaihoz legelőbbben a Tudományos Akadémia nyújtott neki anyagi segítséget, amit Vámbery halásan és bőven fizetett vissza azzal, hogy az Akadémiának messze földre mindenütt csak elismerést szerzett.

A páratlan évforduló alkalmából az akadémiai tagok, családias ünnepély keretében, meleg szeretettel üdvözölték nagynevű, öreg tudóstársukat, akit nevükben egy öttagu küldöttség keresett fel a lakásán, hogy őt üdvözöljék. A küldöttség tagjai voltak: Berzeviczy Albert titkos tanácsos, elnök, Beóthy Zsolt főrend, másodenök, Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, főtitkár, Goldzieher Ignác, a nyelvtudományi osztály elnöke és ifj. Szinnyei József, az osztály titkára. A fényes deputáció szónoka Berzeviczy Albert volt, aki gyönyörű és rendkívül megleghangu beszédben tolmácsolta az akadémikusok jókívánságait és ányujtván Vámberynek azoknak írásba foglalt üdvözlését is, a mely Baumgartner Antal által készített igazi művészi becsű emlékirat. Az üdvözlés így hangzik:

Mélyen tisztelt Társunk! A mai napon telik be egy félszázada, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Méltóságodat tagjai között tisztelheti. Ezen öt évtizedet a tudomány terén érvényesülő világra szóló működése és annak gazdag eredményei teszik emlékeztetéssé.

Méltóságodat, ki fiatalkorában nagy feltűnést keltett középázsiai utazásával a messze szétágazó törökség nyelvtudományi, földrajzi, történelmi és etnográfiai megismerésben, járatan utat tört meg azok számára, akik utmutatásának nyomdokaita léptek, utóbb pedig a tudományos munkák díszes sorozatával, a keleti világnak addig csak homályosan ismert területeiről fellebbentette az azokra boruló fátyolt.

Azok mellett, amikkel a tudományos irodalom gazdagításához példát adó faradhatatlan asszál hozzájárult, a keleti világ társadalmi, erkölcsi és politikai élete körébe kifejtett nagyszabású tevékenység is Méltóságod nevét meszte hazánk határain túl, a keleti világ minden részében és a nyugati művelt nemzetek legelőbb körében nagy bírra, a tudományos világ előkelő, méltán ünnepelt nevei közé emelte.

Ezáltal fény és dicsőség hárult hazai tudományosságunkra, melynek Méltóságod mindenkori hűségese munkása maradt, azzal is, hogy Akadémiánk körében kutatásait, nyelvének és őskorunk kérdéseire is kiterjesztette.

Mint főiskolánk nagytekintélyű tanára, lelkesítő tanításával a fellépése idején parlagon heverő keleti tudományok buzgó művelőket nevelt, akik a mi nemzedékünkben ezen ránk nagyfontosságú tanulmányoknak sikerrel szen-

Hogy a nagy ebéd után vacsora után, szivarozgatván, egereket lövöldöztünk, az csak a jó hangulatot növelte. Mert az meg volt. Részbeni dicsőségére a kitűnő „saját termésű” asztali bornak, meg természetes következményeként kedves házigazdánk B. Tihamér vendégszerető szíveségének.

Egyik szó a másikat hajította, előkerült a fiókból a családi okmány-gyűjtemény, latin szövegű, lapidáris betűkkel rótt, fakult írások, donációs levélek, melyekhez a Feri bátyám megjegyzései szolgáltattak magyarázatot. — Hogy ismerte őket, hogy csillogott a szemé az orrosiplető mögött, olvasván a „Nos Sigismundus, rex” meg „Franciscus Rákóczi” epistoláit.

Az ő közbenjárására megmutatta kedves házigazdánk azt a szobát is, melyben Kossuth Lajos volt elrejtőzve, mikor halálra keresték üldözői.

Ma is ott van a falban vagy másfél öl magaságban az a fülke, melynek kívülről nem látható, a féle tapéta rejtek-ajtaja van.

A császári biztos, peraze hogy besugás után, egyszer csak betoppan az öreg Marossy udvarára, állig fegyveres kíséretével, hogy adná ki Kossuth Lajost.

— Keressék az urak, pineében, padláson, ahol tetszik! Ezt válaszolta az öreg földesur. Keresték is, kutatták is, de hiába. A császári biztos abban a bizonyos szobában fogyasztotta el az általa „kiparancsolt” ebédet, melyben a fülke s a fülkében Kossuth apánk elrejtőzött,

talik magukat a hazában és kik között többen akadémiáinkban és főiskoláinkban is helyet foglalnak, egytől-egyig méltóságod iskolájának növendékei és oktató burditásának köszönik tudományos értékeket.

Mindezekért el nem évülő hálával tartozik méltóságodnak első sorban az a hazai testület, mely a nemzeti tudományos és irodalmi élet vezetését, irányítását és fejlesztését ismeri feladatául és mely mindig büszke lesz arra, hogy elsőnek ismerte föl méltóságod ritka tehetségét és már pályája legkezdetén jóakaró támogatásában részesítette.

Ez érzelmekekkel üdvözljük önt, igen tisztelt társunk, a mai éjszaka a Magyar Tudományos Akadémia nevében azzal a hő kívánsággal, hogy még nagyon soká őrvendhessünk el nem lankadó tevékenységre folyton megújuló eredményeinek.

Kiváló tisztelettel és ragaszkodással
Budapest, 1910. okt. 9.

Heinrich Gusztáv, Berzeviczy Albert,
főtárh. elnök.

Vámbéry meghatottan mondott köszönetet és szerényen hártotta el magától a neki tulajdonított nagy érdemeket. Azt a mivé lett s hogy működésével elismerést tudott szerezni nemzetének, a magyar tudományosságának szerte a világon — ugymond — egyenesen a Tudományos Akadémiának köszönheti. Emlékezett régi időkre. Nem 1861. óta van ő egybeforva az akadémiával, amikor tagja lett, hanem már régebben, 1854-ben szorgalmas látogatója volt a könyvtárának, amely akkor még a Trattner-féle ház udvarában volt és Reguly Antalnak, Jerny Jánosnak meg más tudósoknak a buzditására, kényszerítésére kezdett el foglalkozni a nyelvtudományokkal, akik felfedezték benne az ezek iránt való nagy hajlandóságot. Később ezer forintot adott neki az akadémia és ezzel elküldötte utazni és ez volt a kiinduló pontja az ő egész élete minden eredményének. Azzal fejezte be beszédét, vajha a nemzetnek minden művelt tagja elismerés az akadémia nagy horderejű kulturális működését és azt mindenki megtudná becsülni.

A tetszéssel fogadott beszéd után a küldöttség tagjai még sokáig elbeszélgettek Vámbéryval, a feleségével és családjának a tagjaival.

SPORT.

+ Football match. A Délmagyarország bajnokságáért folyó küzdelem vasárnap délután az Aradi Waggongyári Sport Egylet csapatát állította szembe a Temesvári Atletikai Klub csapatával. A bajnoki mérkőzés, amely két órákor kezdődött, agyszólván mindvégig elég érdekes, változatos volt. Hosszu ideig eredménytelenül folyik a játék. A 38-ik percben azonban Temesvár, az aradi baecek hibájából goalt lő. A félidő végéig az előbbi iramban folyik a küzdelem. A második félidőben azonban megváltozik a játék képe. Az első félidőbeli heves iram az aradiakat teljesen lönkretette. A csapat összeroppant, kifutott s lassan-lassan kidomborodik a temesváriak fölényre, nagyobb állóképessége. A játék átterelődik az aradiak felére, az egyhangúságot egy-egy veszélytelen lerohanás szakítja meg. A 29-ik percben Temesvár második goalt lő. A match ezzel az eredménnyel végződött: 2:0 Temesvár javára. (Félidő 1:0) Biró Szathmáry János (A. A. K.) volt.

+ Atletikai viadal. Az Aradi Atletikai Klub tegnapi délután négy órákor a bajnoki football-match után házi atletikai viadalt rendezett, amely impozáns közönség jelenlétében igen szép eredmények mellett folyt le: 1. 100 yardos síkfutás: Bácskay József első, Hoffmann János második. 2.

Magasugrás: Neudenbach Emil első, Ziffer Sándor második. 3. Sulydobás: Odry Zoltán első, Alt János és Ziffer Sándor holtversenyben második. 4. Távugrás: Ziffer Sándor első, Petrán György második. 5. 220 yardos síkfutás: Bácskay József első, Tassits Milivoj második. 6. Gerelyvetés: Alt János első, Ziffer Sándor második. 7. Egy negyed angol mértföldes síkfutás: Bácskay József első. 8. Diszkosz dobás: Odry Zoltán első, Ziffer Sándor második. 9. Kalapácsvetés: Alt János első, Nyáry László második.

Házelnökök a királynál.

Távirati tudósítás.

Arad, október 10.

A képviselőház elnöksége ma délután háromnegyed egy órákor jelent meg kihallgatáson Bécsben a király előtt. Berzeviczy Albert a Matschacker-Hofból, Návay Lajos és Kabos Ferenc alelnökök az Imperiál szállóból hajtottak a Burghoz. Az elnökség tagjait vívó fogatok a díszbe öltözött huszárokkal élénk feltűnést keltettek. Az elnökség tagjai a kihallgatási terem várószobájában találkoztak és együttesen járultak a királyhoz. Mikor beléptek, Berzeviczy pár szóval jelentette a királynak, hogy az ujonnan megalakult országgyűlés képviselőházának elnöksége kötelességének tartja, hogy hódolatát bemutassa. Eután bemutatatta az elnökség tagjait, kiket a király már ismert. Őfelsége rövid beszédben örömet fejezte ki, hogy a képviselőház elnökségének tagjait magánál láthatja. Reményének és bizalmának adott kifejezést, hogy azok a közéletben kipróbált erők, amelyeket a képviselőház a maga elnökségébe hívott meg, a képviselőház tárgyalásait üdvös eredményre fogják juttatni.

A király ezután Berzeviczyhez fordult, a kívül behatárolva megbeszélte az országgyűlés várható munkásságát. Örömeinek adott kifejezést a felett, hogy az államháztartás rendje helyreállott és hogy ez a tény az országban közmegegyezést kellett. Ezután a legközelebbi teendőket tudakolta. Mikor az elnök többek között az új polgári parrendtartást is felemlítette a képviselőház tárgyalási anyagának sorában, a király érdeklődéssel fordult Berzeviczyhez:

— Hogy állnak ezzel a javaslattal? Foglalkozik-e a bizottság vele?

— Igen, Felső, — válaszolt az elnök — a Ház igazságügyi bizottsága szorgalmasan foglalkozik a javaslattal és remélhető, hogy a delegációk tárgyalásai után a képviselőház elé érkezik.

Jelezte még Berzeviczy, hogy a költségvetés is mielőbb a Ház elé kerül és ezzel az őszi munkaprogram kimertül.

A király ezután Návayhoz fordult:

— Tudomásom szerint ön már a múlt képviselőházban is alelnök volt. Tagja-e a delegációnak?

Návay „nem”-mel felelt.

Kabos Ferencről a felség azt kérdezte, hogy Erdélyből való-e és hogy mióta tagja a képviselőháznak.

Ezután az ideai terméseredményekről beszélt ő felsége.

— Sajnálom, — mondta — hogy a termés nem sikerült olyan jól, mint aminek a kilátások voltak.

A kihallgatás ezzel véget ért. Berzeviczy még néhány napig Bécsben marad magánügyekben. A két alelnök délután visszautazott Budapestre.

Sikkasztásért feljelentett ügyvéd.

— A budapesti főkapitány panasza. — Börtön helyett a tébolydába. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 10.

Boda Dezső budapesti főkapitány a múlt héten feljelentést tett a rendőrségen egy ismert nevű fővárosi ügyvéd ellen százezer korona elsikkasztása miatt. A nyomozás folyamán kiderült, hogy bűntettől szó sincs ebben az esetben, csupán egy szerencsétlen beteg embernek, minden valószínűség szerint, nagy tévedéséről. Az ügyvéd már régidő óta borzasztó betegségben szenved, paralízisben s ez gondolkodási képességét, szabad elhatározását igen nagy mértékben befolyásolta, csökkentette. Ennek tulajdonítható az a százezer koronás differencia is, mely sikkasztásnak látszott és a melyért a rendőrségre, utóbb pedig a tébolydába került.

Az ügyvéd Boda főkapitány egyik családtagjának hagyatéki ügyét kezelte. Október elsején kellett volna elszámolnia a pénzzel, de az örökség, amely százezer koronát tett ki, eltűnt. Természetesen feljelentés ment az ügyvéd ellen, s a rendőrség megállapította, hogy Déri Simonnak hívják, s az Ügynök-utcában volt az irodája. Régi, jó nevű ügyvéd, hagyatéki ügyekben szaktekintély.

A feljelentést igen nagy titokban tartották, s az ügyet Sándor László rendőrkapitánynak osztották ki. A rendőrkapitány egy héttel ezelőtt idézte meg a rendőrségre az ügyvédet, aki pontosan meg is jelent. Déri Simon furesa viselkedésével, beszédmodorával igen különös benyomást tett a rendőrkapitányon. Rendkívül ideges volt, hebegett s amikor a rendőrkapitány felszólította, hogy számoljon be, mi történt a pénzzel, az ügyvéd akadozva, hebegve felelt:

— Én igazán nem tudom. Annyi ember jön hozzám naponta pénzért, mit tudom én, melyiknek adtam többet tévedésből! De nem rövidíthetem meg a klienseimet. Holnap ugyan ezen időben behozom az egész százezer koronát.

Sándor rendőrkapitány szabadon bocsátotta az ügyvédet, de egyúttal megbízott egy detektívet, hogy tartsa szemmel Dérit s ha esetleg holnap délben nem jönne be önként a rendőrségre, úgy minden további utasítás és parancs nélkül vigye azonnal a rendőrségre. Ugy is lett. Az ügyvéd eltávozott a rendőrségről, s természetesen, hogy a megállapított határidőre nem jelentkezett, s ezért aztán a megbízott detektív Déri Simont a főkapitányságra kísérte.

Ekkor még furesábban viselkedett az ügyvéd Sándor kapitány előtt. Sirt, jajgatott s folyton ezt kiáltotta:

— Nem tudtam megszerezni a pénzt. Elvitték tőlem.

Ezzel el akart távozni Déri. A kapitány azonban újra vallatni kezdte, de az ügyvéd egyre zavarosabb és zavarosabb feleleteket adott. Sándor László kapitány eleinte nem igen tudta mire való ezt a különös állapotot, de lassan-lassan megérlelődött benne az a meggyőződés, hogy a szerencsétlen ügyvéd elmebeteg. Az előhívott rendőrorvos megállapította Déri Simonról, hogy idült paralízis progresszívában szenved.

Estefelé megjelent az ügyvéd több barátja a rendőrségen. Nagybárára jőnevi budapesti ügyvédek, akik megerősítették a hivatalos véleményt. Elmondották, hogy régóta figyelik már Dérit, mert mindannyiuknak feltűnt be-

számíthatatlansága. Ha valamelyik ügyfele felkereste, a követelése behajtását sürgette, az ügyvéd szó nélkül rögtön kifizette. Mindenkinek fizetett kisebb-nagyobb összegeket, a mennyi pénze épen volt.

Déri Simont késő este bezállították a Lipótmezőre, s a megfigyelőben helyezték el. Déri család os ember, július óta különváltan él a feleségétől.

A Lipótmezőn azt a felvilágosítást adták Déri Simonról, hogy állapota változatlanul súlyos.

Haverdáék pöre.

— Az ügyész kérdései. —

Lávirati tudósítás.

Arad, október 10.

Maj fejezte be a budapesti törvényszék a Haverdáék pörében a bizonyítási eljárást és az ügyész beterjesztette kérdését. A per utolsó két napi eseményeiről következő tudósításunk szól:

(Tárgyalás vasárnap.)

Az esküdtészek vasárnap délelőtt is folytatta Haverda Mária, Jánossy Aladár és Vojtha gyilkossági perének tárgyalását. A vasárnap délután két óráig tartottak, izgalom és érdekesség tekintetében jóval felülmúlták az eddigi három nap kihallgatásait, úgy, hogy ezeknek az eseményeknek szinte perdöntő súlyuk és jelentőségük van.

A tárgyalás Fehérváry József hírlapíró kihallgatásával kezdődött. A tanu elmondta, hogy régebben ismeri Vojthát, együtt pályázott vele egyszer egy segédfogalmazói állás elnyeréséért. Tisztességes embernek tartja, akinek azért kellett távoznia a hódmezővásárhelyi rendőrségtől, mert a főkapitánytól, aki adója volt, követelte a pénzét.

Popper Gyula, a második tanu, elmondja, hogy Haverda sokszor volt Wesselényi utcai üzletében. Március végén, 1909-ben, Haverda kis fiával jött be hozzá. Először vizet kért fia részére, majd kihívta a tanut és azt mondta, hogy hateres koronás váltót ad neki, ha igazolja Jánossy alibijét.

— Azt mondta Haverda, — folytatta — hogy ebből az ügyből kellemetlenségem egyáltalában nem lehet, mert ha a gyanu reájuk irányul, mind a ketten, Jánossy is, Haverda is, agyonlövök magukat. Azzal is igyekezett engem az alibi bizonyítására rávenni, hogy Jánossy majd a gyilkosság napja előtt cipőt rendel. Azontúl naponként többször is eljön a cipőt sürgetni. Ilyen módon, mondotta Haverda, a segítők nem fognak pontosan visszaemlékezni arra, hogy Jánossy mikor járt ott. Én nem mentem bele a dologba. Haverda minden áron kaphatnáni akart, s azzal vált el tőlem, hogy Jánossy elküldi hozzám cipőt rendelni. Ekkor én az utcán elmondtam Farkasnak, hogy Haverda milyen ajánlatot tett nekem s nyomban elhatároztam, hogy közlöm az ügyvéddemmel is.

Másnap elmentem Révész Tivadar dr. ügyvédhez, akitől megkérdeztem, köteles vagyok-e Haverda közléseiről a hatóságnak jelentést tenni? Az ügyvéd azt mondta, hogy nem. A gyilkosság előtt beszéltem Klein Pál Lipóttal. Elmondtam neki, milyen járatban volt nálam Haverda. Klein erre így szólt: — Zsidó ember nem válikoszik ilyen mire.

Amikor a gyilkosságról értesültem, rögtön fölmentem Révész ügyvédhez, aki megint csak azt mondta, hogy nem köteleességem a vallomástétel.

Ezután Balassa Armin doktor védő és Popper Gyula tanu között izgalmas szöveg támadt. A védő rá akarta bizonyítani Popperre, hogy Szegeden másképp vallott.

Popper szemébe mondta Haverda: Mária-nak miadsz, amit ez neki az üzletben mondott. Haverda tovább is tagad.

Klein Pál Lipót kihallgatása került most sorra. Az elnök felszólítására újra elmondja, hogy nem szerzett Haverdának alibi anut és nem tette Popper előtt az ismeretes kijelentést. Az elnök erre elrendelte Popper és

Klein szembesítését. Popper a szemébe mondta állításait, Klein azonban megmarad tagadása mellett.

Farkas József a következő tanu. Egész márciusban Popperrel volt, akitől április 6-7. táján vált meg. Haverda március végén járt Popper üzletében. Amikor elment, Popper elmondta, hogy milyen ajánlatot tett neki az asszony.

Ezután Haverda Mária-vel szembesítették Farkas Józsefet.

Révész Tivadar dr. elmondja, hogy Popperrel csak április 10-én beszélt.

Elnök: Popper, az ügyvéd ur azt mondja, hogy ön április tizedikén kerest: ő.

Popper nem válaszolt, mire az elnök Haverdát szólta, aki most is megmarad amellett, hogy Poppernek nem mondott semmit.

Gyömöréy György Haverdát március végén látta az üzletben és csak a lapokból értesült a gyilkosságról.

Szünet után az ügyész a fogházi levelezés fölolvását indítványozta.

Gál Jenő dr. védő a levelek fölolvadásának elhalasztását kérte, mert a védelem a levelezésekre vonatkozólag akarja bizonyítani, hogy az Winkler szabadkai királyi ügyész tudtával és beleegyezésével folyt.

E után Makai Ölon, Lengyel Zoltán dr. ügyvéd irodavezetője jelentkezett vallomástételre s elmondta, hogy a szegedi felmentés után Jánossy azzal a fenyegetéssel, hogy Haverda Mária és Vojtha Antaira nézve kellemetlen leleplezéseket tesz a rendőrségen, állandóan zsarolta Haverda és Vojtha védőit, Lengyel Zoltán dr.-t és Bródy Elnök dr.-t, akik több ízben adtak is neki pénzt, sőt állást is szereztek számára, ezt azonban Jánossy hamar elvesztette. Tagadja, hogy ők Jánossy Amerikába akarták küldeni.

A bródság előtt több levél fekszik, amiket Jánossy írt a védőkhöz, de ezekben, mielőtt az iratokhoz csatolták őket, javítások történtek. Makai dr. bevallja, hogy a javításokat ő tette.

Gál Jenő dr. védő indítványozza, hogy a leveleket hitis vagyész szabadítsa meg az áthuzásoktól. Az ügyész ellenzi ezt. Balassa Armin dr. kikel Jánossy vi elkedése ellen, aki szerinte valószínűleg főmagánvádi jogokat biztosít.

Elnök: Ilyen kijelentéseket nem török!

Védő: Bocánál!

Elnök: Ne feleljen! Másodszor is rendentásítom. A jövőben pedig erősebb rendszabályokhoz nyulok.

Védő: Fenyegetést nem török! Ezt visszautasítom.

Elnök: Nincs joga visszautasítani. Tarts leülni.

Felolvassák Makai dr. nak Jánossyhoz intézett leveleit, amiből kiderül, hogy nem Jánossy, hanem az ügyvéd kért több ízben találkosót.

Ezután a tárgyalást hűtfőre halasztották.

(A mai tárgyalás.)

A tárgyalás Szegő Gábor ügyvéd bejelentésével veszi kezdetét, aki Bródy Elnök dr. ügyvéd, országgy. képviselő tanuként való kihallgatásától eláll. Szerint az ügyész, sem a védők nem kérésük a tanu kihallgatását, tehát a bíróság mellőzi. Következik Lukács Mór dr. ügyvéd előtt, a ki Popper Gyula egyik ügyvéd-jénét dolgozta, amikor Popper az ügyben ismeretes tanácsadásait folytatta.

Lukács dr.: A tanácsot Poppernek én adtam és pedig a gyilkosság megtörténte után, a mikor az ügyet már a lapokból ismertem. Én Poppernek azt tanácsoltam, hogy azonnal jelentkezze a rendőrségen és tegyen vallomást. Popper ingadozott, vonatkozott tanácsomat megfogadni. Erre Dr. Ist. ügyvédhez utasítottam, hogy az ő véleményét is kikérje. Ez — tudomásommal — meg is történt.

Balassa Armin dr. (Popperhez): Ön Révész ügyvédnek nem emítette a Haverda Mária állítólagos 6000 koronás váltóját?

Popper: De igen, megemlítettem.

Balassa védő: Révész erre megkérdeztett és határozottan nemmel válaszolt.

Ezután az elnök ismereti a Popper Gyula ellen folyamatban eső családi büntünyek iratit. Az egyik családi büntüny a folytatólagos vizsgálat stádiumában van. Kétfélebei okirat

hamisítás miatt is van eljárás Popper ellen, amelyben a királyi ügyészség szeptember havában vádiratot nyújtott be a törvényszékhez. A felek indítványára ezután érdektelen tanu-vallomásokot olvas fel az elnök.

Popper Gyula megeskütését mellőzik, mert Szegeden már esküt tett.

Balassa Armin annak bizonyítására, hogy Popper és Jánossy régebbi idők óta személyes, jó ismeretségben voltak egymással, tanukat kér kihallgatni.

A törvénveszék elutasítja a védő indítványát, mert feleslegesnek, a bizonyítási kívánt tényt már eléggé bizonyítottnak látja.

Gál védő: Tegnap ferde szinben hoztak fel egyes körülményeket Maglepőnek tartom, hogy Jánossy éppen annak a védelemnek a szárnyai alatt jelenik meg a mai tárgyaláson, amely védelem annak id-jén Popper Gyula tanácsadója és kísérője volt a bünper kezdeén. Erre vonatkozólag kéri Popper meghallgatását. Az elnök a kérdéseket megtagadja és védő indítvány ellenére sem bocsátja bírói határozat alá. Védő semmisségi panaszt jelent be.

(Haverda Mária a postán.)

Verhanovics Ferenc postaszolga emlékszik, hogy egy hölgy április 10, vagy 15-én keresta a hivatalában Vojthát. Azt mondta, hogy unokatestvére Vojthának.

Elnök (Haverdára mutatva): Ez volt az a hölgy?

— Igen, csak hogy akkor jobb szinben volt. Haverda Mária: Teljesen kizárt dolog.

Tanu: Arra meg merek esküdni, hogy egy hölgy kerest: lehet, hogy nem a nagysága volt.

Mihályi Ferenc, a postáskaszinóban szolga, nem tudja, hogy Haverda Mariska áprilisban kereste-e Vojthát.

Ezt azért kutatja a bíróság, mert a vád be akarja bizonyítani, hogy Haverda és Vojtha áprilisban is jó viszonyban volt.

Szathmáry Elemér hódmezővásárhelyi rendőrkapitány korrek embernek ismeri Vojthát, de erőszakos természetű és mindenütt szerepet vindikált magának.

— Tud-e arról, hogy a kaszinóban inkorrektül kártyázott?

— Arról csak azóta beszéltek, amióta ez a büntgy folyamatban van.

— Miért kellett Vojthának elhagynia az állását?

— Nem tudott idejében elszámolni a rendőrségre befolyt pénzzel; de gyakori eset, hogy egyik vagy másik tisztviselő nem tud az ilyen pénzekkel azon a napon elszámolni.

(Vojtha partnere.)

Rasovszki Dezső postahivatalnok elmondja, hogy az a gyanu merült fel Vojtha ellen, hogy inkorrektül kártyázott.

Elnök: Miben állott az inkorrekttség?

— Ő szerak a a színeket. És gyakran volt bandája.

Gál Jenő dr.: Milyen játékot játszottak?

— Ferblit.

— Megállapították biztosan, hogy hamisan játszott Vojtha?

— Bizonyítékot nem tudunk szerezni, csak gyanakodtunk.

Lőwi S mu, szolga a Royal-szállóban, emlékezik arra, hogy a gyilkosság estéján tíz és tizenegy óra között látta Haverdát a kávéházban és nagyon izgatott volt.

Elnök tíz percre felfüggeszdi a tárgyalást.

(Huszonegy, vagy huszon.)

Ujhelyi Jakab vásárhelyi gazdálkodó tisztviselő embernek ismeres Vojthát.

Elnök: Gyakran kártyázott Vojtha?

— Valam egyszer.

— Tapasztalt nála inkorrekttséget?

— Igen.

— Hogyan?

— Huszonegyeztünk. Bankot titott és leveit négy kártyát. Akkor azt mondta, hogy részt. Nekem huszam volt, mire ő kifizatta a kártyáját: huszonegy volt. Eszrevettem azonban, hogy egy kártyát a lába közé rejtett és pedig a tők alsó volt. Ezzel együtt huszonegyes lett volna.

Máté E-zébet négy esztendőig eseléd volt Vojtháknak, később Haverda Mária-hoz szegődött. Azt vallja, hogy miadig együtt aludt Ha-

verda Máriával, amikor Vojthákkal laktak. Aztán elutaztak Portoréba Vojthákkal együtt, majd Haverdáné Noviba ment, Vojtha pedig hazakísérte a feleségét. Később Vojtha is Noviba ment, de külön szobában laktak.

Gál dr. védő: Igaz-e az, hogy ékszereket zálogosított el Vojtha és mert tévedésből az értéket meghaladó összeget kapott, visszaküldte a pénzt?

— Igen; kilencszáz forintot.

A tárgyalást délután fél egykor folytatják.

(A védelem kérelme.)

Az ügyész kérte Schönberger ügyvédjelölt megidézését, ki Révész Tivadar iródszámban alkalmazva volt, mikor Popper Gyula Révésznél jelentkezett.

A bíróság Schönberger beidézését elrendeli.

Balassa Armin dr. védő ellenzi, hogy a beidézett orvosszakértők Haverda Mária elmeállapotáról véleményt terjesszenek elő.

Gál védő kéri Berger Mór dr. és Gyuricza Sándor dr. szegedi törvényszéki orvosokat beidézésre. Kéri ezenkívül Winkler István dr. törvényszéki bírót, volt szegedi kir. ügyész beidézését. Az ügyész ezt ellenzi, de különösen Winkler megidézését, mert felesleges hatósága nem mentette fel a hivatalos titoktartás kötelezettsége alól.

A bíróság rövid tanácskozás után kimondja, hogy a beidézett budapesti orvosszakértőket meghallgatja, de a szegedi és szabadkai orvosszakértőket, valamint Winkler volt ügyész kihallgatását mellőzi. A védők ezért semmisségi panaszra jelentenek be.

(Mit mondanak az orvosok?)

Ezután az orvosszakértők meghallgatására kerül a sor.

Németh Ödön dr. törvényszéki orvos hosszabb ideig figyelte meg Haverda Mariskát. Megállapítja róla, hogy teljesen épelméjű és a büncselekmény elkövetésének időpontjában is az volt. Anyját megjegyezhet, hogy erkölcsi érzése nagyon fogyatékos és hajlammal bír tiltott cselekmények elkövetésére.

Balassa dr. védő: Mire alapítja szakértő ur ezt a véleményét?

Németh dr.: A kihallgatott tanúk vallomására, továbbá az önmaga által elmondott élettrajéktól. Minden szegyekezéssel nélkül becsült szerelmi viszonyairól.

Gál dr. (a szakértő): Erkölcstelen nő-e Haverda Mariska, aki midőn Noviban voltak, külön szobában lakott Vojthával?

Elnök (heviesen): Most én veszem át a kérdést. Arra tessék nyilatkozni, erkölcsi dolog-e az, ha egy nő egy ingben áll egy férfi előtt és egy szobában alszik vele?

Németh dr.: Ez erkölcstelen dolog!

Gál dr. (felugrik és izgatottan kiált az elnök felé):

— Méltóságos uram, tiltakozom az esküdtek befolyásolása ellen.

Elnök: Ezzel rendreutasítom a modort, a hangért és az ilyen eljárást.

Gál dr.: Az elnök ur ezt mondta, hogy Haverda Mária együtt aludt Vojthával. Ezt meg kellett elfolnom.

Több esküdt felugrik és izgatottan kiabálnak a védők felé:

— Egy ágy volt a szobában, ahol laktak. Mi más ez, mint erkölcstelenség?

Minnich Károly dr. törvényszéki orvos épelméjűnek tartja Haverdát és az a véleménye, hogy ravasz, alatiomos teremtés és értelmileg magas színvonalon áll és nagyon gyors fel fogása.

Németh Ödön dr.: Jánosyról megállapítja, hogy nem szenved elmezavarban, vagy öntudatlanságban. Akaratával szabadszon rendelkezik, épelméjű, fogyatékos erkölcsi felfogása van, büncselekmény elkövetésére nagy hajlammal bír.

Gál védő ama indítványának, hogy olvassák fel a szegedi orvosszakértők véleményét, nem adnak helyet.

Schönberger Tivadar ügyvédjelölt kihallgatása után az elnök délután 4 óráig felfüggesztette a tárgyalást.

(Bűnös-e...?)

A tárgyalás megnyitása után az elnök kérdést intézett az esküdtekhez, hogy kívánják-e a bizonyítás kiegészítését. Míután a bizonyítás

kiegészítése iránt indítvány nem történt, az elnök a bizonyítási eljárást bezártnak jelentette ki és felzárította az ügyeztet az esküdtekhez intézendő kérdések előterjesztésére. Az ügyész a következő kérdéseket indítványozta:

Bűnös-e Jánosy Aladár abban, hogy Szabadkán az ugynevezett szegedi szőlőkben 1909. évi április 19-én özv. Haverda Boldizsárnét, szül. Szukup Máriát pisztolylövéssel előre megfontolt szándékkal megölte, igen-e vagy nem.
2. Bűnös-e Haverda Mariska abban, hogy Jánosy Aladár vádlottat rábírta azon büntetett elkövetésére, hogy Jánosy Aladár Szabadkán az ugynevezett szegedi szőlőkben 1909. április 19-én özv. Haverda Boldizsárnét előre megfontolt szándékkal megölje. Bűnös-e Vojtha Antal abban, hogy Jánosy Aladárt abban a büntetett elkövetésében, hogy Szabadkán az ugynevezett szegedi szőlőkben 1910. évi április 19-én Haverda Boldizsárnét előre megfontolt szándékkal megölje, szándékosan elősegítette, vagy neki a büntény elkövetését megkönnyítette, igen-e vagy nem.

Szegő Gábor dr., Jánosy védője az ügyész által felvetett kérdéssel szemben az erős felindulástól elkövetett emberlétre, a halált okozó súlyos testsejtésre és az erős felindulásban elkövetett halált okozó testisértésre vonatkozó kérdéseket indítványozza.

Balassa Armin dr. védő kifogást emel az ellen, hogy az ügyész Vojtha Antaira vonatkozólag nem határozta meg a kérdésében azt a cselekményt, melyről védenca a felbujást alótlanul elkövette. Indítványozza a bűnpártolásra való kérdés felvetését.

Gál dr. védő is az ügyésznek védenccé vonatkozó kérdését kifogásolja, mire az elnök kijelenti, hogy a kérdésekre vonatkozólag ugyanis a bíróság határoz. Majd az elnök kihirdette, hogy a bíróság az esküdtek elé terjesztendő kérdések szövegét holnap délelőtt 10 órakor fogja kihirdetni. A tárgyalás este fél 8 órakor ért véget.

VIDÉK.

A Justh-párt Csanádmegyében. Református-Kovács házára jeleni tudósítónk: Vasárnap délután Justh Gyula a csanádmegyei Református-Kovács házára az ellenzék szervezésének megbeszélésére érkekezletet hívott össze. A gyűlésen megjelent maga Justh Gyula, továbbá Vertán Etelka és Sármezey Antal Makórol. Csanádmegyében október 30-án lesz a megyebizottsági tagválasztás és ezért szervezkedik a vármegyei elöljárók. Prohászka Károly telepesgazda udvarán volt a gyűlés, amelyen Justh Gyula elkeseredett hangon támadta a mostani kormányt és Kossuth Ferencet. Beszédének egy kis passzusa, a mely jellemzi egész beszédének tartalmát, a következő: „Azért, hogy a függetlenségi párt kettészakadt és a kormány győzedelmeskedett felettünk, Kossuth Ferencet, „ezt az olasz kucsbéer.“ tesszem felelősé.” Justhnak ez a kijelentése vegyes hangulatra talált a hallgatóságban, mert még Református Kovács háza se szokták az ellenfelet ilyen jelzőkkel aposztrofálni. Gyűlés után a részvevők átvonultak a népművelődési kör helyiségébe, majd pedig az utcán folytatták a gyűlést. Návay Lajos hívei szintén a napokban kezdik meg a szervezkedést.

Gyászünnepegy Vingán. A „Dmke“ vingai főlkja az idén is megünnepelte október 6-át, a nemzet nagy gyásznapját. Délelőtt 9 órakor tartotta meg Matkovits Alajos segédlelkész a gyászmisét, amely után a nagyverdégli termébe vonult a közönség az alkalmi ünnepélyre. Bevezetésül a „Dmke“ vingai fiókjának ének- és zenekara előadta a „Szózatot“. Utána Lukács Ottó felolvasta Varga Ottó „Aradi vértanúk albuma“ munkájának „Utolsó órák“ című fejezetét, melyben a nagy számban megjelent közönség nagy figyelemmel és megilletődéssel hallgatta a 13 vértanúnak az utolsó órákban tanúsított hős és nemeslelkű magatartásának történetét. Az utolsó ut okozta nemzeti fájdalmat a zenekar által előadott Chopin gyászindulója fejezte ki. Ezután következett Bérczi Gyula dr. ünnepi beszéde. A szabadságharc előz-

ményeit, a dicsőséges harcot, melybe a nemzet belekényszerített, a nemzetnek idegen segítséggel történt elnyomását és a tehetetlen gőg tomboló dühét a szónok oly igazi tehetséggel, szónoki lendülettel és oly igazi hazafias érzéssel vázolta, hogy az egész hallgatóságot magával ragadta. A szabadságharc és gyászos befejezése utáni nemzeti hangulatot tolmácsolta ezután a „Dmke“ ének- és zenekara, „Szabadságharc dalok“-at adván elő. Eisler Mihály dr. szavalta el ezután Ábrányi Emil „Tizenhárom“ című költeményét. A „13“ halotti lepleül szolgált ezután az ének- és zenekar Hymnusa. Ideális buzgósággal és lelkesedéssel gyakorolták be Andrez János karnagy vezetése mellett az egyes énekszámokat az énekkarban közreműködők.

Mi történt

az okányi kastélyban?

— Okányi Schwarcz Andor rejtélyes megsebesülése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 10

Biharmegye egyik legelőkelőbb földbirtokos családja fiatal tagjának betegsége fölé sűrű fátyolt von a titkolódzás. Revolvergolyó által okozott súlyos sérülések miatt aggódnak szülők és orvosok Okányi Schwarcz Andor életéért és a leeresztett függönyű szobából csak találgatásra alkalmas jelentések kerülnek a nyilvánosságra.

Öngyilkosság vagy csak véletlen okozta szerencsétlenség áldozata a milliomos fia, talán csak ő maga tudja.

A biharmegyei előkelő köröket megdöbbentő eseményről Budapesten át ezt a tudósítást kaptuk:

Okányi Schwarcz Andor, Schwarcz Lajos, a dúsgazdag biharmegyei nagybirtokos fia vasárnap öngyilkos módon akart megválni az életétől. A huszonöt éves fiatal ember, aki tartalékos huszárhadnagy, a sok ezer holdas okányi birtokon gazdálkodott. Sokat járt külföldön s nemrég érkezett haza angolországi utazásából. A fővárosba készült, ahol az okányi Schwarcz-családnak gyönyörű palotája van. A nyáron szülei is a pompás okányi kastélyban tartózkodtak s aggódva tapasztalták, hogy fiuk, aki testvérei közt a legfiatalabb, túlságosan ideges és melankóliára hajló. Utazni küldték, de kedélye hazatérése után sem változott Vasárnap reggel hét órakor az okányi kastély ebédlőjében Schwarcz Andor Browning-pisztolyból mellette lötte magát.

A lövés zajára berontottak az inasok. A fiatal milliomos a medvebőrös padlón feküdt, melléből patakzott a vér. Fráter Imre dr. nagyváradai vármegyei főorvost automobilon vitték ki Okányba. Az orvos megállapította, hogy a golyó a szív alatt furódott az öngyilkos mellébe s a bal vállcsontot átütve, a falba repült. A seb igen súlyos, de az orvos véleménye szerint nem életveszélyes. Hogy a fiatalember tetének mi az oka, nem tudják.

Nagyváradról a következőket jelentik a titokzatos ügyről az Aradi Közlönynek:

A hatvan millió koronányi vagyonnal rendelkező okányi Schwarcz-család azt állítja, hogy nem öngyilkosság történt, hanem csak baleset. Az okányi kastély lakói így adják elő a szerencsétlenség részleteit:

Tegnap okányi Schwarcz Andor előtt megjelent egyik tisztartója, hogy gazdasági ügyekben referáljon neki. Referálás közben a fiatal földesur Browning-revolverrel babrált, a mely hirtelen elsült s a golyó alulról fölfelé az ifju mellébe hatolt. A golyó az alsó

első borda között furódott a testbe és megakadt a hátban. Azonnal kihivaták Fráter Imre dr. vármegyei főorvost, aki kioperálta a golyót a testből. A fiu túl van a veszélyen. A kérdészködésre Fráter dr. is megerősítette azt az információt, hogy nem öngyilkosság, hanem véletlen baleset történt.

Nagyváradai társaságokban ezzel szemben azt beszélik, hogy a dugzagdag ifju öngyilkos szándékkal lőtte mellbe magát, mert egy szegény fiatal leányba szerelmes volt és a szülei nem engedték, hogy feleségül vegye.

Bohém-történetek.

★

Valami gyakorlaton esett ez meg Fráter Lóránttal, akiről akkoriban még kétséges volt, hogy minek jobb: huszárnak e, vagy muzsikusként? (Azóta már képviselő is lett belőle.)

A parancs szerint a hónap ötödik napján Nagykároly közelében kellett táboroznia embereivel, hogy az esetleg Nagykároly felé vonuló ellenséges csapatot felirtóztassa. Hetedikén pedig be kellett vonulnia Nagykárolyba.

Nagykároly még nem Páris, de mindenesetre mulatságosabb hely, mint az a nyomorult kis falu, ahová ötödikén megérkezett huszárszállal Fráter. Elunta magát s mikor besteledett, lóra ült és bevágatott Nagykárolyba. Itt vidám cimborák fogadták, nekikészültek valami nagy vacsorának, amikor egyszerre csak a vendéglőben szemtől-szembe találja magát Fráter egy tábornokkal.

Szalotál mereven.

— Hm — mondja a tábornok — százados ur most itt van?

— Igen.

— Százados urnak, ha jól tudom, csak hetedikén hajnalban kell Nagykárolyban lennie. Ma pedig még csak ötödike van.

Jobb kifogás híján Fráter mereven és némán bámul.

— Hogy magyarazzam ezt százados ur?

Kínos csönd. Aztán megszólal a tábornok:

— Rendben van. Dreissig Tage Arrest.

Fráternek a szempillája se rezdül a harminc napi fogság hallatára. Örül, hogy ilyen olcsón szabadult. A tábornok pedig mogorván szól:

— Most pedig jöjjön velem vacsorázni.

Asztalhoz ülnek, esznek, isznak, aztán jön a cigány. Elhuz egy két nótát, aztán egy-kettőre átvándorol Fráter Lóránt kezébe a hegedű. Durran a pezsgős üveg és szól a nóta. Az első nóta után odaszól a tábornok a parancsörtisztjének:

— Főhadnagy ur, törüljön le öt napot Fráter százados büntetéséből!

Aztán jön a második nóta. Még szebb, még szomorubb, mint az első.

— Ez szép volt — mondja az öreg ur, ki issza a pezsgőjét és átszól az asztalon:

— Tíz napot törüljön le érte!

És most egyik nóta a másikba olvad, hegedű, ének váltja fel egymást. És minden nóta után utasítás megy a parancsörtisztjéhez.

— Öt nap...

— Nyolc nap...

Hajnal felé meglöki a főhadnagyot Fráter:

— Te — sugja neki — hány nap van eddig a cédlán?

— Hatvan! — mondja a bajtárs.

Erre leteszi Fráter a hegedűt, odamegy a tábornok elé, haptákba vágja magát és katonásan jelenti:

— Alássan jelentem, harminc nap többletem van!

*

Szegény Kardos Gyula, a Nizzában öngyilkossá lett festőművész, közismert volt arról, hogy állandóan fantasztikus történetekkel traktálta művésztársaság tagjait a kávéházi törzsasztalnál. Az asztaltársaság tagjai jól ismerték már Kardos gyöngéjét és erre való tekintettel mindig figyelemmel hallgatták és olyan fejbólogatásokkal, amelyek azt jelentették, hogy hiszik is a történeteket.

Csak egyszer tett valaki megjegyzést Kardos egyik történetjére, de ez aztán olyan volt, hogy a nagy fantasztika néhány héten belül elnémult tőle és megszüntette a történeteit.

Azt mesélte ez alkalommal Kardos, hogy az ő magyar nemessége milyen régi keletű.

— Bizony, — mondotta végül bizonyos pátozszal — az én őseim még pallos-jogot is élveztek. Ott van mind a kettő ma is az ágyam fölött... Hiszen te láttad is a lakásomon, ugy e Louis?

Ezzel a kérdéssel Márk Lajoshoz fordult Kardos, mert néha tanuságtételre szokta felhívni a társaság valamelyik tagját.

Márk Lajos felütötte a fejét:

— Ugy-e, — ismételte a kérdést Kardos — te láttad az ágyam fölött a két pallosot?

— Ne vedd rossz néven, kedves barátom — felelte Márk — amikor én nálad voltam, az ágyad fölött nem két pallosot láttam, hanem mindössze csak két — paloskát.

*

Magyar-Mannheimer Gusztáv egyszer kiállította összegyűjtött festményeit és vitézül kiflotta az összes kritikákat, melyek az ő képességei felől elhangzottak.

Már azt hitte, hogy túl van a legkeményebb gázságokon is, mikor egy napon hírül viszik neki a jó emberek, hogy Pállik Bélának, az ismert birkafejtőnek nem tetszettek a képei.

Mannheimer izgatottan kérdi:

Mit mondott?

A jó ember híven referál:

— Azt mondta, hogy ahányszor csak egy képet látja, rosszul lesz tőle.

...Mannheimer nem sokat gondolkozott, azonnal leült a kávéházban és levelet írt Pálliknak. Mint utóbb kiderült, a levél a következőképp hangzott:

Kedves barátom!

Visszamondták nekem, hogy neked nem tetszenek a képeim, sőt ahányszor tőlem képet látsz, rosszul leszel. Tehát ide mellékelve küldök neked a képeim kiállítására egy állandó *tiszteletjegyet*.
Mannheimer.

*

A küzdelmes, nyomoruságos ifju évekről volt szó egy társaságban s Pósa Lajosról jóízű történetet mesélt a költő egy ifjúkori barátja.

Több mint husz esztendővel ezelőtt Pósa az egyik szegedi újságnál dolgozott. Nem élt a legfényesebb sorban; sokszor még az is megesett vele, hogy nem volt pénze vacsorára. Egy ilyen szomorú napon beállított Pósa a Kiss Pálosi híres vendéglőjébe. Leült, megnézte az étlapot és vacsorát rendelt.

Mikor megvacsorázott, az asztalához hivatta a gazdát.

— Mennyi a számlám?

Kiss Pálosi összeszámolta.

— Hetven krajcár.

Pósa a zsebébe nyúlt és kihuzott belőle egy könyvet.

— Nézza, az én új verses könyvem. Két hete, hogy megjelent. Rá van írva: bolti ára egy forint. Odanyújtotta a könyvet:

— És most adjon vissza harminc krajcárt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Gasparone, operett. B) bérlet.
Szerda: Masamód, vígjáték. Bemutató előadás. C) bérlet.
Csütörtök: Masamód, vígjáték. A) bérlet.
Péntek: Dolovai nábob leánya, szimfonia.
Képolnay Sárka, a kolozsvári Nemzeti Színház tagjának vendégfelleptével. B) bérlet.
Szombat: Szép Helena, operett. Teljesen új betanulás-al. C) bérlet.

György barát.

— A M. Kir. Operaház első bemutatója. —
— Fővárosi tudósítónktól. —

Batónás emberek azt jósolják, hogy az Operaház ez idei szezonjának rendkívül szerencsésnek kell lennie. A színház ugyanis mindjárt az évad megnyitásánál a — malőrök jegybe jutott. A kapuk még csukva voltak, mikor elsőnek Szamosi Elza jelentett beteget. Szerencsére a művész csakhamar sűrűn szerepel az Operaház repertoireján.

Mindjárt ezután az intézet két kitűnő magánénekesét érte súlyos gyászeset. Takáts Mihály és Székelyhidny Ferenc dr. édesatyjukat veszítették el. E miatt természetesen a két művész már kénytelen volt az igazgatóságtól több napi kiméleletet kérni. Kevéssel később a külföldről egészségesen hazatért Anthes György, a rá kitűzött első előadás reggelén — a légváltozás folytán — meghűlt s így már az első héten kiesett a darabváltozás réme abban a házban, ahol éppen ez a rém a legfélelmetesebb. Az így bekövetkezett bajokat fokozta később Takáts tartósabb influenzája, Hajduné katarusa, Szemere rekedtsége, Rózsa kimerülése, mely „műsorakadályok“ az igazgatóság legnagyobb bossúságára, mind csaknem egy időre estek össze.

Természetesen, hogy ezek a kisebb nagyobb kellemetlenségek a színház munkarendjét erősen megviselik. Nemcsak a folyó előadások próbáin kellett súlyos akadályokkal megküzdeni, hanem a betegségek kihatottak a későbbi előkészületek haladására is. Így szenved kétséget — egyebek közt — az Operaház ezidei első újdonságának, a *György barát* nak bemutatója is.

A zeneszerző korresponditor elképzelhető szorgalommal buzgólkodott a darab szerepeinek a zongorapróbákban való betanításán. E helyt készen is áll az egész személyzet. Ugy a magán szereplők, mint az ének- és zenskar külön-külön teljesen tanulták a dalművet. Most csak Dömötör Ilona néhány nap óta a rém rekedtsége kétségtelen a színpadi próbákat. Hihetőség azonban a jövő héten már ezeket is megkezdik s így az első premiére-t még ebben a hónapban megtarthatják.

A *György barát* című zenedráma szövegét Tardos (Krenner) Viktor, az irodalom terén már kitűnő nevet szerzett művész írta. Eredetileg Martinuzzi volt a címe ennek a drámának, melynek érdekes szövegét Rékai Nándor, a Magyar Királyi Operaház korresponditora látta el zenével. Rékai neve sem ismeretlen a nagyközönség előtt. A még alig negyvenéves muzikus számos dalával és szimfóniájával, nemkülönben A nagyidai cigányok címen színpadon került vig-operájával szerzett nagy elismerést az ő kiváló komponista-talentedőnek. Akik a György barát zenéjét közelebbről ismerik, úgy nyilatkoznak róla, mint egy rendkívül öltet, melegsívű és igazán nagy tudású zenész elsőrendű alkotásáról.

Természetesen tehát, hogy az érdekes és minden ízében magyar premiér elé mindenfelől nagy várakozással tekintenek.

* **Paraszthecsület és Bajazzók.** A ma esti operaelőadás a *Paraszthecsület* a minapi szereposztásban, a *Bajazzók*, *Leoncavallo* kitűnő operája pedig új szereplőkkel került előadásra. A közönség csak félig töltötte meg a színházat, ennek dacára az előadás olyan sikert aratott, mintha a legforróbb premier-este lett volna. Országrésze volt természetesen a sikerben ma is *Ferrari* nak (Canio) és *Wlassák* Vilmának (Nedda), akik kitűnő énektudásukkal, kiforrott stílusukkal ma is elragadták a közönséget. Az új szereplők közül *Ladiszlay* (Tonio) tűnt ki úgy énekével, mint játékaival. Prologusával az egész közönséget meghódította. *Cseh Ferenc* (Beppo) játékbeli fogyatékoságaiért bőven kárpótolt csudálatosan nagyterjedelmű hangja, ami ugyan néha egy kissé fakó volt. *Silvio* kis szerejében *Huszár* kis hangja eltörpült a többi énekes mellett, az alsóbb falkvésben hangja alig volt hallható. Viszont azonban énektechnikája kifogástalan és játéka is felül volt az operanekesek szokott mértékén. A zenekar működése eleinte nem volt egyöntetű, úgy, hogy a Bajazzók első felvonásának elején az ének- és zenekar valószínűleg kaoszt idéztek elő. Később azonban úgy a zenekar, mint különösen az énekar egy-két apró hibát leszámítva, kifogástalanul működött. Az előadást *Tilger* karmester dirigálta.

* **Országos színházi műsor.** A vidék nagyobb színházainak a heti műsora:

Kolozsvár: Hétfőn Erdészleány. (A szerző személyes vezényletével) Kedden Az egér. Szerdán A muzsikusz leány. (Operette-újdonosság, 1-ször. A szerző személyes vezényletével.) Csütörtökön A muzsikusz leány. Pénteken A muzsikusz leány. Szombaton A muzsikusz leány. Vasárnap délután *Taifun*, este A muzsikusz leány. Hétfőn A muzsikusz leány.

Nagyvárad: Hétfőn, kedden és szerdán *Gül-baba*. Csütörtökön *Remény*. Pénteken A muzsikusz leány. Szombaton Erdészleány. (A szerző dirigál.) Vasárnap délután *János vitéz*, este *Ámor*, a pénzügyőrök.

Szeged: Hétfőn A vasgyáros. Kedden Az obszitos. Szerdán *Csütörtökön* A három testvér. Pénteken *Dudakisasszony*. Szombaton A svihákok. Vasárnap délután *Gül-Baba*. Vasárnap este A svihákok.

Debrecen: Hétfőn *Tüncos huszárok*. Kedden *Taifun*. Szerdán *Pillangó kisasszony*. Csütörtökön *Karuzsló*. Pénteken *Elvált asszony*. Szombaton *Tolvaj*. Vasárnap délután *Peleskei nótárius*. Vasárnap este *Csákó és Kalap*.

Kassa: Hétfőn *Rómeo és Julia*. Kedden *Baridán szamara*. Szerdán *Luxemburg grófja*. Csütörtökön *Tilos a osék*. Pénteken A király.

Eger: Vasárnap este *Boccaccio*. Hétfőn *Dollárkirálynő*. Kedden *Tökfűlkő*. Szerdán *Erdészleány*. Csütörtökön *Haza*.

* **Nagy Endre kabaréja.** Talán még sohasem karolta úgy föl az ország közönsége *Nagy Endre Andrassy* uti kabaréját, mint ebben a szezonban. A kabaré régi gárdája, *Megyasszay* Vilmával az élén, egész sereg új taggal bővült és e pompásan egybevágó társulat változatos műsor keretében szórakoztatja a közönséget esteként. A mulatságos, vidám színpadi tréfák mellett — amelyek e kabarének immár utánozhatatlan speciálitásai — a komoly irodalom legpoétikusabb alkotásai szólalnak meg: a többek között e hónapban a „*Badacsonyi szüret*” című daleklus kelt minden este zajos sikert.

* **Magyar Bányász Naptár** jelenik meg ez év november havában Budapesten. Ez az első alkalom, hogy a magyar bányász kezébe idegen nyelvű naptár helyett magyar nyelvű és szellemű bányász naptár kerül. A naptár kiadóhivatala Budapesten, (V., Zrínyi-u. 9.) van, hová a rendelések küldendők. Ára 1 korona.

* **A Duna pompás vidéki partjainak** színes tájai képezik az *Uránia* új műsorának szenzációját. Mikor az ember a part mentén a változó csodás panorámákat, ósrégi várromokkal koronázott bérceket, szelid poétikus dombvidékeket s a szőke Duna csobogó hullámain szemléli, szinte elbűvölődik a magyar föld páratlan szépségén. De valószínűleg felséges látvány a

Vaskapu gyönyörű, bércei vidéke, amely a magyar mérnöki zsenialitást, a magyar alkotó elmét dicséri, amely még a felséges természet is saját céljaira idomítja át. 241

Huszonhét millió korona előleg.

— Manuel király adósságai. — Papok üldözése. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 10.

Az *Amalie* jacht, amely a menekülő portugál királyi családot Gibraltárban partra szállította, indul vissza Portugáliába a visszatérő útjában már kieserelte a királyi lobogót a köztársasági zászlóval. A köztársaság akciója most nagy erővel a kongregációsoktól és a papi belolyásoktól való szabadulás. Ezt pedig — mint távirataink jelentik — megindították a szerzetesrendek és apácák kiutasításával. Ma érkezett távirataink ekként hangzanak:

Pénztelen király.

Páris. A király teljesen pénz nélkül hagyta el *Lisszabont*. Az anyakirályné ékszerei elvándak zálogosítva. Mikor az *oportói* herceg a hajóra lépett, két bank egyet mutatott fel a matrózoknak eszavakkal: ez a királyi család vagyona.

Lisszabon. *Braga*, az ideiglenes kormány elnöke egy bizottságot nevezett ki arra a célra, hogy megállapítsa, mennyi előleget vett fel a királyi család az állampénztárnál. A pénzügyminiszter véleménye szerint huszonhét millió koronát.

Lisszabon. A Braganza-ház csekély korona-uradalmait el fogják adni, hogy ebből elégítse ki magát az államkincstár. Csak ezután lesz szó arról, adja-e és ha igen, mennyi évjáradékot, Portugália a trónfosztott királynak. *Mária Pia* anyakirályné is spanyol követelt, de a köztársasági kormány hallani sem akar erről. Mivel *Mária Pia* savoyai hercegnő *Viktor Emánuel* olasz király nagynénje, valószínűleg az olasz államkincstár és az olasz király fog gondoskodni udvartartásáról.

London. A királyi család londoni bankoktól igen jelentékeny pénzüsségeket kapott. A király nyugodtnak látszik, de környezete tudja, hogy az események mély benyomást tettek rá. A király hajóját az angol tengereset gőnzászádjai veszik körül s gondoskodnak arról, hogy csak a kormányzó juhasson a hajó közelébe. Tegnap este a királyi testőrség kapitánya és a király főudvarmestere partraszálltak. Mélyen hallgatnak elhatározásukról.

Lisszabon. A trónvesztett király még Gibraltárban van. Ott érte sz a szomorú meglepetés, hogy a köztársasági kormány visszarendelte a *Donna Amália*, királyi jachtot, amely állami tulajdon. Ezen menekült a fiatal *Manuel* a forradalom kitörésekor.

Az exkirály és anyja a hét udvari hivatalnokkal és két udvarhölgygyel, akik a számzetebe is elkísérték *Manuel* királyt és *Amália* királynét, a jachtról átköltöztek a gibraltári angol kormányzóság palotájába. Mikor *Manuel* keresztülment a hajóhidon, a *Donna Amália* matrózai és tisztjei sorfalat állottak. Valamennyien hódolattal tisztelegtek a volt király előtt.

Mária Pia királyné hangosau zokogott, a fiatal király zsebkezdőjével titkolta sírását.

Alig lépett partra az exkirály, a jacht főárbócáról bevonták a portugál királyi lobogót. A *Donna Amália* visszament *Lisszabonba*.

Az új kormány a klérus ellen.

Lisszabon. A köztársaság kivívása rövid idő alatt ment ugyan végbe, de véres harcok árán.

A néptömeg rabolt, ölt, pusztított. Harmincegy papot megölték, nagyon sok kolostort feldúltak, több templomot leromboltak. *Braga* Teofil ma kijelentette, hogy a köztársaság haladéktalan feladatának tekinti a klérus megrendszabályozását.

A köztársasági kormány kiadta előre jelzett rendeletét, amely kiutasítja Portugáliából a szerzetesrendeket és az apácákat. Azokat a gyermekeket, akik eddig a kolostorokban és zárdákban nevelkedtek, hatósági intervencióval visszavitték szüleikhez. A katolikus templomok zárva vannak, nem szólnak a harangok misére és vespernyére. Sietve elmenekült *Netto* bíborosok is, a bejai püspök be sem várta a kiutasítást.

A rendelet úgy szökött, hogy pénteken este, ha a kikötő felől három ágyudörgés hallatszik, a kolostorokban és a zárdákban nem szabad többé szerzeteseket és apácákat találni. Ettől a bízhatatlan rendeletről vérszemét kapott a esőcselék, de még inkább a fosztogatni vágyó katonaság. Mert amitől a köztársasági kormány félt, az bekövetkezett. A fegyelem teljesen felbomlott az ezredékben, a szoldateszka féktele nélkül garázdálkodik rabol, és pusztít.

Pénteken este nyolc órakor megszólalt a *capo-blanc* kikötőben a három ágyulóvész. Néhány pillanattal később a esőcselék és a fékezteszt katonák vadászatot kezdtek a kolostorok és a zárdák ellen, az utcákon pedig kegyetlenül elverték minden papot.

Elpusztított jezsuita-kolostorok.

Elször is a jezsuita-kolostorokat támadta meg a esőcselék és a szoldateszka. Egy jezsuita pátert az udvaron vertek agyon, két másikat súlyosan megsebesítettek. A többi pap nyomatlanul eltűnt. A kolostor alagútján menekültek el. Ez az alagút elvonnul a hegyoldal alatt és a városon kívül lévő kolostorokkal köti össze a jezsuiták épületét. — A főcsatornákkal az alagút szintén összeköttetésben van. Mikor a esőcselék észrevette, hogy a papok egéretat kaptak, főlhalmoztak sok szalmát és az alagút torkolatánál meggyújtották, hogy kifüstöljék földalati rejtékhelyükből a jezsuitákat. Szemtanuk beszélik, hogy a városon kívül a esőcselék torkolatain át tépelt ruhákban, sárosan menekültek a szerencsétlenek. A zárdákból a hatóság kocsikon vitette el az apácákat az arzenálba.

TANÜGY.

(—) **Aradi tanítók kérelme.** A városi iskolákban alkalmazott összes tanítók és tanítónők ma egy közös kérvénnyel fordultak a törvényhatósághoz és azt kérik, hogy részükre éppen olyan lakbereket állapítson meg a közgyűlés, mint a megfelelő osztályba besorozott tisztviselőknél. Ezt a kérelmet azzal indokolják, hogy a törvény a tanított is köztisztviselőnek minősíti és minthogy a város a maga tisztviselőinek lakbérért, a fizetésrendezés keretében emeli, méltányosannak találják, ha a tanított kart melé is.

(—) **Elutasított kérelem.** Lapunk tegnapelőtti számában írtaunk arról, hogy *Arad* városi közigazgatási bizottsága foglalkozott *Kovács* Ferenc aradi közönségi iskolai tanító fegyelmi ügyével. A bizottsági ülésen történetekre vonatkozólag ma *Kovács* hosszabb levelet intézett hozzánk és cífolni igyekszik a bizottsági ülésen reá vonatkozó referáda adatait. A levél lényege a következő: Őt nem függesztették föl, hanem csak szabadságot kaptak. Ő nem kérte nyugdíjaztatását, hanem hivatalból szeretnék nyugalmába küldeni. Emebbeli állapotának megvizsgálása céljából azért nem vetette alá magát aradi tisztiorvosok vizsgálatának, mert közöttük nincs specialista s kérte a közigazgatási bizottságot, hogy szakorvosok kirendelése céljából írjon fel a miniszterhez.

HIREK.

Gyógyszerész és orvos

bűnös összejártsása.

— Adósságtörlesztés — receptekkel. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 10.

A fővárosi rendőrségen előkelő társadalmi állású férfiaknak olyan visszaélései miatt folyik bűnügyi nyomozás, melyeknek motivumai ismét egy igen súlyos társadalmi betegségre vetnek ríktó színeket. A nehéz munkában tördő orvosot állítják be az adatok egy csunya bűnügy keretébe, aki adósságot csinál a gyógyszerésznél és tartozását — egy közpénztárral, bűnös manipuláció útján akarja kifizettetni.

A fővárosi kerületi munkásbiztosító pénztárnál feltűnt, — jelenti fővárosi tudósítónk — hogy az utóbbi időkben roppant magas összegre rugnak a gyógyszerész számlák. A pénztár a maga eszközeivel kutatni kezdett, de eredményt nem tudott elérni.

A gyógyszerészek receptekkel fedezték a számlákban kitüntetett összegeket és a pénztár ez ellen nem emelhetett kifogást, fizetni kellett.

Ma délután megjelent a fővárosi rendőrségen egy gyógyszerész segéd és szenzációs leleplezéseket adott a bűnügyi hatóság tudomására.

Elmondotta, hogy a Rákóczi-téri gyógyszerész-tudományi igazgató, Glück Rezső dr. igen nagy összegekig számítottatott le olyan vényeket a kerületi munkásbiztosító pénztárnál és vette fel az ellenértéket, melyekért gyógyszert egyáltalában soha senkinek nem készített el és nem szolgáltatott ki.

A gyógyszerészt dús gazdag és nagy tekintélyű család sarjának ismerik a fővárosban és ezért nem is akartak hitelt adni a feljelentő szavainak.

— Glück Rezső dr.-ról jegyzőkönyvbe mondott vádjaimat fentartom — jelentette ki a gyógyszerész segéd.

Megidézték Glück dr.-t, a Szent Péter gyógyszerész-tulajdonosát. Elmondották neki a vádat.

— Igazat mondott a feljelentő — szólott Glück dr. Benyújtottam és kifizettetem igen sok olyan vényt, melyért nem adtam gyógyszert. Ezeket a recepteket mind Fránki Lipót dr. állította ki, akinek én nagy összegeket kölcsönöztem és ő ily módon törlesztette az adósságát. Elfordult ez már több ízben és sohasem lett baj belőle.

A rendőri nyomozásról eddig ennyi került nyilvánosságra.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 11-én az időjárás: változás nem várható.

— Meghívó. A III. kerületi aradi nemzeti munkapárt választmányát a hó 14-én, pénteken este egy negyed 9 órakor a „Központi Szálloda” földszinti kistermében megtartandó ülésre tisztelettel meghívja az elnökség.

— Előkészület a delegáció ülésére. Budapestről jelentik: A delegáció munkapárti tagjai ma este 7 órakor a munkapárti klubhelyiségben bizalmas értekezletet tartottak. A delegáció tagjai holnap délelőtt 11 órakor értekezletet tartanak, amelyen az elnök, alelnök, jegyző és előadó személyére vonatkozólag fognak tanácskozni.

— A kalocsai éresek állapota. Kalocsáról jelentik: Várossy éresek állapotában javulás állott be. A vesék működése ugyan nem kielégítő, de azért most már remélik az éresek felgyógyulását.

— Kosinszky Viktor — királyi tanácsos. Kosinszky Viktor, a m. kir. földművelésügyi miniszter: umhoz beosztott állami szőlészeti felügyelőnek öfelsége a királyi tanácsosi címet adományozta. Kosinszky, aki hosszabb ideig Aradon működött, évek óta nagy, fáradhatatlan buzgalommal dolgozik a szőlőtermelés javításán, fejlesztésén és a legfelsőbb elismerés, amely most a kitüntetésben megnyilvánult, örömmel fogja eltölteni azokat, akik ismerték és méltányolták Kosinszky munkálkodását. A kitüntetés tegnap jelent meg a hivatalos lapban.

— Katonai kitüntetések. A közhadisereg hivatalos lapjának ma megjelent száma hírül adja, hogy a király lovag Thoms Pálnak, a 12. huszárezred századosának a katonai érdemkeresztet és Zellner Sándornak, a 33. gyalogezred kiváló kamaraterének, az aradi filharmoniai zenekar országos hírű dirigensének az aranyéremkeresztet adományozta.

— Kinevezés. Urbán Iván főispán Horváth László közgazdasági gyakornokot tb. szolgabírónak nevezte ki.

— Bécs város aviatikai nagydíja. Bécsből jelentik, hogy a város által kitűzött huszezer koronás aviatikai díjat Illner aviatikus nyerte el.

— Halál a gőzfürdőben. Szabadkáról jelentik: Mamusits Félix szabadkai esperes plébános ma este gőzfürdőbe ment. Minthogy a plébános napyon sokáig maradt kabinjában a fürdőszemélyzet gyanusnak találta a dolgot, feltörte az ajtót és Mamusitsot holtn találta. A plébánost szívizé hűdés ölte meg. Édekes, hogy Mamusits elődjének is a szívizé hűdés okozta halálát.

— Házasság. Modercin Márk, fiumei posta-és távirat-tisztje tegnap kötött házasságot Pollák Jánna urhélygyvel, Bergonezi Gusztáv sógor-nőjével. Tanúk voltak Györgyössy Ödön és Fekete János.

— Aradi lányok virágjai. Megkésve egy kevéssel, de nem késő, kedves ajándékot kapott az aradi tizenhárom vártanú. Virágok érkeztek Aradra, messziről, abból az országból, melyről egy nagy nemzet azt állítja, hogy erőszakkal szakították el a testéről. Elzász-Lotharingiából, Gebweilerből három-három virágszálat küldött mindegyik nemzeti szentnek huszoanyle aradi leány. Kimentek a messze idegenbe, hogy ott megtanuljanak kenyeret keresni. Az aradi tektstülgyár küldötte őket Haefele János világhírű fonógyárába, ahol új tudományt sajátítanak el. Ott voltak azon a napon is, amikor az egész ország kegyeleto kereste fel a nemzet zarandokhelyét. De nem feledkeztek meg arról, hogy ők aradi magyar leányok és honleányi érzelmeiknek eleget teendők, a véres csaták után elbukott országból küldenek, vérrel áztatott földben sarjadzott virágszálakat. Korács Vince tanácsnoknak küldték el a vérpiros rózsákat a következő levél kíséretében:

„Tekintetes Tanácsos Ur! Elzász-Lotharingiából a 28 magyar honleány az aradi tizenháromnak küld egy-egy szál virágot a sirjára, azzal a kéréssel, hogy a tekintetes Tanácsos ur hintse rá a saját kezével. Mindnyájunk részéről a legáltalásabb tisztelet és köszönet. Gebweiler, 1910. október 4. Havancsek Lujza.”

Minthogy Kovács tanácsnok Karlsbadban tartózkodik, helyette Sárkut Domokos főkapitány tett személyesen eleget a kedves kérelemnek.

— Temetés. E hónap 9-én, vasárnap délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Hendl Ödönné Szojka Emma unót. A gyászszertartásra a Kossuth-utca 47. számú háznál nagy és előkelő közönség jelent meg és őszinte részvétellel osztották a kiterjedt család gyászában.

— Újabb koleraesetek. Nygybecskerekéről jelentik: Kékk közepében a Bóza zsilipj inél dolgozó munkások közül kelető kolrában megbetegedett, egy pedig meghalt.

— Eljegyzés. Saager Ferenc kassa-oderbergi vasuti főfelügyelő Irma nevű leányát, aki Rutikán lakik s aki a napokban Aradon tartózkodott, a hó 9-én jegyezte el Aradon Veelbergi Wüest Leó kassa-oderbergi vasuti mérnök, budapesti lakos. Az eljegyzés Sztankovics Miklós aradi Máv. ületvezető házána ment végbe.

Werner Olgát eljegyezte Gruner Fülöp dr. szegedi ügyvéd.

— Kell Manó cég ajánlja kitűnő minőségű harisnyait és keztyűit. Telefon szám 678.

— Az aradi postai kézbesítés gyorsítása. Az aradi postai kézbesítés körül panaszok merültek föl az utóbbi időben. A kereskedelmi kamara e mizériák megszüntetése végett fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, aki most a következőleg válaszolt:

Értesitem a t. Kamarát, hogy azon kívánságát, miszerint Budapest felől az esti csomagposta a 614. számú vonat helyett a 608. számú személyvonattal szállítsassék Aradra, sajnálatomra nem teljesíthetem, mert kívánsága csak egy külön postamellekkocsis indítással volna kielégíthető, ezt azonban a 608. sz. vonat túlterheltsége mellett forgalombiztonsági okokból kerülni kell. A hához kézbesítési szolgálat gyorsítása érdekében mindazonáltal elrendelem, hogy Aradváros belterületén a nagyobb kereskedőcégeknek és a bankoknak a pénzeslevelek s utalványösszegek külön szolgálával reggel fél 9 órától és délután 2 óra után hához kézbesítenessenek. Ezen kívül október 1-től kezdve Aradon a helyi és pályaudvari szállítást gépkocsival teljesíttetem, mely az eddigi lóerővel eszközölt szállításhoz viszonyítva lényegesen gyorsítani fogja a forgalmat. Ezen intézkedések következtében a csomagkézbesítők, kik a bonyodalmasabb pénzkéz-
 zelés javarésztől mentesítve lesznek, délelőtti második körutjukra már délelőtt 3/410 kor, legkésőbb 10 órakor ki fognak indulhatni s abba a helyzetbe jutnak, hogy a csomagokat gyorsabban kézbesítsék. Itt megemlítem, hogy Budapestén a reggeli postavonatokkal érkező csomagok a körutak belőli részén szintén csak délelőtt 10-12 óra közt kerülnek kézbesítésre. Végül megjegyzom, hogy Aradon a mostani helyzet csak ideiglenesnek tekinthető, mert ha az új vasuti indóház elkészül s a pályaudvaron tervezett külön postaház felépítetik, ami előreláthatólag legkésőbb 1912. évben fog megőrtőnni, a kézbesítés a pályaudvari postahivatalból lesz eszközölhető, ami a postaküldemények kézhez juttatását lényegesen gyorsítani fogja.

— Szabadságolások a háziezredben. Humánus ezredparancsot közöltek ma a 33. gyalogezred legénységével. Az 1908-ban bevonult legénység közül többeket, szaz donként hat-hat embert, végleg szabadságolnak indokolt kérelem alapján.

— Titokzatos öngyilkosság című tudósításunkra vonatkozólag ma Abaffy Lajos levelet írt hozzánk és azt írja, hogy nem hajtotta végre öngyilkossági tervét és hogy hazakereszt Aradra. A családjának nyomorát sem látja oly sötétben, mint azt felesége a rendőrségen festezte, mert — úgy írja levelében, — nekem azü-leim, testvéreim és kiterjedt rokonságom van, így hát rem szorult volna az esetben sem a jótékonyság keserű, sokszor felhányt és uton-utflen fitogtatott támogatására, ha tervemet végrehajoltam volna. Aki pedig magrabolt, egy Aradon többször látott egyén volt. Én nem pénzért mentem Pestre, hanem igenis valami hivatali állás végett és az illető nem jó ismerősöm, sőt teljesen ismeretlen volt.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban október hó 10-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Major András rajzolónak András nevű fia, Ver-bóczy Mihály asztalosnak Erzsébet nevű leánya, Spiz Antal kőművesnek Mária nevű leánya, Montani János hírlapírónak Szilvia nevű leánya, Müller János fűszermesternek Aranka nevű leánya. Meghalt: Csizmadia Rozália 5 éves leány, özv. Akru Mojszáné 81 éves magánosné, Alberti József 45 éves asztalossegéd, Jozsity Péterné 52 éves napszámos neje, Vizteleki Emma 2 hónapos leány. Házasságot kötött: Milanciovici György nap-

számos Jancsó Máriával, Synae József rézműves Faiferlik Borbálával, Venczel János kocsis Gál Rozáliával, Baungartner Antal bádógos Schuller Teréziával, Zorán Zoltán máv. állomásfelvigyázó Ehek Vilmmával, Cs. Kovács László földműves Pulyi Katalinnal.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — háziilag — a likőr aroma 1 füveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel fölhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomásnál nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

Nyontatványok beszerzésénél kérjük forduljon lapunk nyomdájához, hol igen méltányos áron, esimes tiszta kivitelű nyomtatványokat készítenk. Nyomdánk olyan modernül van berendezve, ahol bármily igényeket is ki tudunk elégíteni. Készítenk névjegyeket, levélpapírokat, borítékokat, számlákat, gyászjelentéseket, bármilyen kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, könyveket, műveket a leggyorsabb és a legdíszesebbig. Kérjük szükség esetén hozzánk bizalommal fordulni.

Kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál külön hatású.

Terméskötés vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Salgó-Lipócsi Salvator-forrás-üzemeltető, Budapest, Rudolfsrakp. 8.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Meddig munkaképes a lakatos? Szokatlanul érdekes, elvi jelentőségű ítéletet hozott most a nagyváradi tábla egy aradi munkás és egy gyár pörében. Jovanov Demeter aradi gyári lakatosnak 1901. szeptember 28-án munkaközben egy vas szilánk röpült a szemébe, minek következtében a szerencsétlen ember egyik szemére megvakult. A lakatos pört indított a gyár ellen, amelytől esökkent munkaképességének ellenértékeképpen 800 korona évi járadékot követelt. A törvényszék 436 korona évi járadékot ítél meg a munkásnak élete végéig. A gyár megfélemberte az ítéletet a nagyváradi ítélőtáblához, amelynek határozata ma érkezett le a törvényszékhez. A tábla érdekes álláspontra helyezkedett, a mennyiben a törvényszék ítéletét akként változtatta meg, hogy Jovanovnak az évi járadék csak 60-ik életévéig jár, azontul pedig megszűnik. A tábla ítéletét azzal indokolja, hogy:

„... a lakatosok átlagos munkaképessége a 60-ik évig tart és a köztapasztalat szerint is azoknak az egyéneknek a munkaképessége, akik testi erő kifejtését igénylő munkát végeznek, rendszerint nem tart tovább 60 éves életkoruknál...”

§ Halál egy leány miatt. Budai Erzsinek, Csermő egyik legszebb leányának ketten udvaroltak: Körömi József és Kovács János parasztleányok. A leány hajlandósága Kovács felé fordult, amit az is bizonyított, hogy a júniusi vásár alkalmával lefotografáltatta magát az íve választottjával. Ez nagyon fájt a mellobbított udvarlónak és mikor egy vasárnap találkozott a szerelmes párral, durván sértettni kezdte Kovácsot. Dulakodás támadt köztük, s előre mentek. Kovács, aki gyöngébb volt, bicskát rántott elő és azzal védekezett, de Körömi kicsavarta a kezéből és tizenhat szurást ejtett a testén. A dulakodásra odarohantak Körömi

Ferenc és Török György is és botokkal verték agyba-főbe a szerencsétlen Kovácsot, aki vérző sebekkel vánszorgott haza és másnap a bo osjenői kórházban meghalt. Az ügyesség halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt emelt vádat a garázda legények ellen. A bíróság a mai tárgyaláson Pogonyi Nándor vádbeszéde és Fuchs Albert dr. védőbeszéde után Körömi Józsefet az enyhítő körülmények figyelembevételével egy évi börtönrre. Körömi Ferencet és Török Györgyöt pedig egy-egy hónapra fogházbüntetésre ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, az ügyész azonban felebezést jelentett be.

§ Kiszindiai csendélet. Oprea Lázár kiszindiai gör. kel. lelkész állott ma vádlottként a törvényszék előtt. Az ügyesség hivatalból fildözendő rágalmazás vétségével vádozta azért, mert 1910. január 31-én többek jelenlétében ezt a kijelentést tette Markovits József kiszindiai körjegyzőről:

— A jegyző ur a gazoknak és a gonoszoknak pártját fogja az igazakkal szemben. Amióta a jegyző ur itt van, oda jutottunk, ahol Bikky szolgabíró idejében voltunk. A jegyző ur olyan embereknek, akiknek vagyunk van, vagyontalanági bizonyítványt, vagyis hamis bizonyítványt állít ki, amit be is bizonyítottak!

A mai tárgyaláson a lelkész fentartotta vádjait és hajlandónak nyilatkozott azokat beigazolni. A beigazolás eszközlésére a bíróság új határnapot tűzött ki.

§ Öt korona, tíz korona. Kényes természetű ügygyel foglalkozott ma az aradi törvényszék vádtanácsa. A kir. ügyesség zsarolással és súlyos testisértéssel vádozta meg A. F. ismert aradi leányt, akit az utcáról jól ismernek az emberek, különösen a fiatal emberek. M. S. aradi ifjú egyszer vizitelt a leánynál, aki az első esők előtt ezt a szomorú nyilatkozatot tette:

— A nagyanyám beteg. Orvosságra kell a pénz. Tíz korona jutalomra számítok.

— Szánits babám.

Mielőtt a fiatal ember kipirult arccal távozott volna, ezt mondta:

— Öt koronáért is nagyszerű orvosságot lehet kapni. A te nagyanyádnak ez is elég lesz.

A leányzó emiatt nagy haragra lobbant.

— Innen élve nem megy ki, — mondta — amíg le nem szurkolod a pénzt, amit ígértél.

Miután a leszurkolás elmaradt, a hölgy piszkafával és vasedényekkel véresre verte M. S.-t, aki emiatt zsarolás és súlyos testisértés címén jelentette a hölgyet. A törvényszék vádtanácsa ma a vádirat értelmében vád alá helyezte a leányt.

§ Aki ötven koronát küld az üzletvezetőnek. Svercsák Mihály kisvártasi lakos ez év elején valami szolgai állást szeretett volna elnyerni az aradi Máv. üzletvezetőség területén. Miután nem volt rá szükség, a kérelmével elutasították. Másodszor is benyújtott erre kérvényt, azonkívül pedig ezt a furcsa levelet küldte Sztankovics Miklós máv. üzletvezetőnek: „Te-kintetes üzletvezető uram! Már egyszer elutasítottam a kérvényemet, hát most újból kérelmezem az állást. Ha én kinevez engem, akkor 50 koronát fizetek önnek. A pénzt már előre is ide mellekelem.” — Sztankovics a levelet átadta az ügyésznek, a nőynek vádirata alapján a vádtanács ma vesztegetés kísérlete miatt Svercsákot vád alá helyezte.

AZ ARADI KOZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatalos hirdetői osztály — 151

Színházi pletykák.

(Fővárosi levél.)

(A körmenet.) A színházéletben nagy szerepet játszik a talfelleptidij.

Ravasz direktorok eszelhették ki ezt az intézményt, amelynek az a lényege, hogy a színész, ha egy bizonyos számú fellépésnél többet végzett egy hónapban, a meghatározott számon felül minden fellépésért külön díjat kap. Ezért szeretik a színészek a nagyszemélyzetű darabokat, mert ha már nem oszran jó szerep, legalább olyan cseppenyen, amelyért fellépti díjat lehet kapni.

Már most híre ment a Vigszínházban, hogy kevés a szereplő a Molnár Ferenc új darabjában, A testőr-ben.

— Igaz ez? — interpellálták Molnár Ferencet sötéten.

— Csak annyi szereplő van benne, mint Az ördög-ben, — felelte Molnár Ferenc.

— Kevés! — kiáltották kórusban a tulfellepésekre vágyakozók. — Ezen segíteni kellene!

— Oh, — mondotta szerényen Molnár Ferenc — beérem én azzal, ha az új darabom annyiszor megy, mint Az ördög.

— Nem is kételkedünk abban, hogy annyiszor vagy többször fog menni. De kérünk, tégy belé egy körmenetet.

— Micsoda körmenetet?

— Egy olyan körmenetet, melyben sok ember megy át a színen és egy-egy szót szól. Így aztán abban a szerencsében részesülünk, hogy játszunk a darabokban, aminek következtében meglesz a tulfellepés.

(A boldogtalan Sári.) Nagyon soká leas még abból aktualitás, hogy Petrás Sári csakugyan itthagya Budapestet és elmegy Berlinbe német színésznőnek, amiről olyan sokat beszélnek mostanában a színházi emberek. Nagyon sok viz fog lefolyni addig a Danán, amíg erről a távozásról komolyan lehet beszélni, pedig már most is ezer okot su-tognak a kulisszák mögött, hogy ezért vagy azért megy el Petrás Sári. Hogy azért megy el, mert a „Cigányszeretem” női főszerepét Fedák játssza, azért, mert ő nem játszik a következő Lahár darabban, azért, mert ott kint több pénzt keres. Egyelőre azonban egyik ok sem aktuális, mert a berlini szerződést aláírta ugyan Petrás Sári, azt azonban kikötötte, hogy amíg A balkáni hercegnő műsoron marad, addig itt játszik, eddigi nagy sikerei színpadán. Már pedig A balkáni hercegnő belátható időn belül nem kerül le a műsorról és így a művésznőnek még hosszú hónapokig lesz alkalmja meggondolnia magát.

De különben is, mindazon az okok, amelyeket Petrás távozásával kapcsolatban emlegetnek, nem felelnek meg a valóságnak. Maga a művésznő mondotta meg tegnap este, hogy miért megy el. A balkáni hercegnő tegnapi zsufolt házu előadásán ugyanis felkereste a művésznőt öltözékében egy habitú, — leült a művésznővel szemben és nem szólt egy szót sem, csak nézte. Végre Petrás Sári megszólal:

— Nem is kérdezi, miért megyek...

— Nem.

A művésznő egy darabig maga elé nézett komolyan, aztán megszólalt:

— Lássá, nem igaz abból semmi, amit beszélnek. Magának megmondom: azért megyek el, mert — én nagyon boldogtalan vagyok itt Pesten...

... Petrás tehát boldogtalan és el akar menni. Ugy látszik, neki nem a Tisza vizéből kellene innia, hogy visszavágyakozzék, hanem a Lórána vizéből, amely tudvalevőleg a feledés forrása...

VITA FORRÁS

SÖSKÜT VASMEGYE

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
köszvény hólyag- és vesebetegnek.
Pélpohár VITA-forrás a gyomorfájást azonnal megszünteti.
A vállalat tulajdonosa: 2925
„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13.
Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

A vaggongyár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 10

Vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta tizen-nyolcadik rendes évi közgyűlést az aradi Weitzer János gép- és vaggongyár és vasöntőde részvénytársaság. A közgyűlésen, amely az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságának gyűléstermében folyt le, Fábry Sándor dr. igazgatósági alelnök elnökölt. A megjelent részvényesek egyhangú lelkesedéssel vették tudomásul, hogy az 1909/10 i. üzletév tiszta nyeresége mintegy nyolcszáz ezer korona. Az elért szép eredményért Herzel Bernát és Müller Gyula igazgatókat illeti elismerés. Fábry Sándor dr. alelnök nyitotta meg a közgyűlést s konstatálta, hogy tizennégy részvényes van jelen 1686 saját és 10528 megbízott részvény birtokában, amelyek összesen 2441 szavazatot képviselnek. A jegyzőkönyv vezetésére Kell Lipót dr. t. hitelesítésére pedig végvári Neuman Dánielt és Walder Gyulát kérte fel.

Ezután Joób Gusztáv, az aradi gyár cégvezetője felolvasta az igazgatóság jelentését, amely szerint:

A mérleg az értékesítési számlának gyári ingatlan, gyártelep, gépek, gyári berendezések, szerszámok és mintákért történt bőséges javadalmaszása után 798 606-75 kor. tiszta nyereséget tüntet ki, úgy hogy az 1908-1909. évi nyereségáthozat 59,047-13 kor. hozzáadása után összesen 857,653 88 korona állt a közgyűlés rendelkezésére.

Majd pedig a felügyelő-bizottság jelentését olvasta fel Joób Gusztáv. A közgyűlés az igazgatósági jelentést s az abban foglalt javaslatokat egyhangulag elfogadta, magáévá tette s a felmentvényt megadta.

A tárgysorozat következő pontja a felügyelő bizottság megválasztása volt. Az elnök a szavazás befejeztével jelenti, hogy leadott 1941 szavazatot, amelyek mindegyike Hegedüs László, Boros Vida, Walder Gyula részvényesekre mint rendes és Vársárhelyi János részvényesre, mint póttagra esett.

A közgyűlés a felügyelőbizottság múlt évi dotációját 4000 koronában állapította meg, amely után a részvényesek élénk éljenzése mellett Fábry Sándor dr. berekesztette a közgyűlést.

A közgyűlésen jelen voltak: Fábry Sándor dr. elnöklété mellett Neufeld Károly, Giesecke Gusztáv, Herzel Bernát, Breda Vik-

tor gróf, végvári Neuman Dániel, Walder Gyula, Sármezey Endre, Kell Lipót dr., Hegedüs László, id. Kristsyóry János, Parecz Béla dr. és Stauber József.

Budapesti áru- és értéktétele.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 10.

Kínálat, vételkérő korlátolt, 10 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilóként számítva:

	Déli árak	É. árak
Buza 1910. októberre	10 26 - 10 27	10 22 - 10 23
Buza 1911. áprillera	10 40 - 10 41	10 39 - 10 40
Rozs 1910. októberre	7 54 - 7 55	7 52 - 7 53
Zab 1910. októberre	7 79 - 7 80	7 79 - 7 80
Tengeri 1911. májusra	5 51 - 5 52	5 48 - 5 49
Rozs 1911. áprillisa	7 90 - 7 91	7 91 - 7 92
Zab 1911. áprillisa	8 32 - 8 33	8 30 - 8 31

Budapesti értéktétele. (Táv. jelentés.)

— Okt. 10. —

Magyar aranyjárdék 4%	111 80
Magyar koronajárdék 4%	91 80
Magyar koronajárdék 3%	81 —
Magy. földteherm. kötvény 4%	92 25
Horvát-szlavon földteherm. kötv. ny.	94 —
Magyar nyereségsorsor. kölcsön	224 —
Tiszaszab. és szegedi sorajegy kölcsön	155 —
Osztrák járdék papírban	93 10
Osztrák járdék ezüstbe	96 75
Osztrák járdék aranyban	115 50
Osztrák koronajárdék 4%	98 10
1860. évi osztrák államsorsor. j.	170 —
Osztrák-magyar bankrészvény	18 65
Magyar hitelbank-részvény	85 25
Osztrák hitelintézeti részvény	668 25
Osztr.-magy. államvasut. részvény	761 50
20 frankos arany (Napoleon) d.	19 08
Német birodalmi márka	117 55
London vista	240 40
Paris vista	95 30
20 márkás arany	23 50

A Temesvári Lloyd-Társulat terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Okt. 10.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj...	9 15 - 9 20
76	9 25 - 9 30
77	9 35 - 9 40
78	9 45 - 9 50

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj...	9 05 - 9 10
Rozs uj...	8 65 - 8 70
Árpa uj...	6 50 - 6 55
Zab uj...	7 30 - 7 35
Tengeri régi...	5 65 - 5 70

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Okt. 10. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — filléig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 147-149 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 152-154 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 140-164 fillérig.

Sertéselészám: okt. hó 6. napján volt készlet 33254 darab, okt. 7. napján felhajtott — darab, okt. 7. napján elszállított 250 darab, okt. 8. napjára maradt készletben: 32998 darab.
A hizott sertés üzlet frányzata nyugodt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy előfizető. Kisjenő. Az illető a Vadász-kürt-utca 13. számú házában lakik Aradon. Mai lapunkból meggyőződhetik róla, hogy nemes támogatására egyelőre nincs szükség.

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

6913.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1910. évi október hó 11-én:

B) bérlet.

B) bérlet.

Gasparone.

Operette 3 felvonásban. Írták: Zell és Gené Fordították: Berczik és Bvva. Zenéjét szerzte M. Löcker Károly.

SZEMÉLYEK:

Charlotte Baboleno	Wlassák V. Polgár S.	Luigi barátja	Mazer Ferenc
Sindulfo, fia	Vass Jenő.	Benozzo	Huszár K.
Erminio gróf	Ladiszlay J.	Sora, neje	Dióssy Nusi.
		Zenobia	Bankáné.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-uoos 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. okt. 11-én, kedd:

1. Razzia a levegőben. Humoros. — 2. Aranyember. Humoros. — 3. Battlerok idomítása. Tanulsávo. — 4. Medvevadászat Humoros. — 5. A hírnök. Dráma. — 6. Zenelecke. Színes látványosság. — 7. A titkosrendőr. Humoros. — 8. A Duna mentén. Látványos.

Előadások 6 órától kezdve.

Keljárás: I-és hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

NYILTTÉK.

Mint a napnak sugara

a fűre, úgy hat az üstben a mosásnál a

Persil

a ruhára 1/2 óra főzésnél. 2688

Vakítóan fehér fehéremű!

Dörzsölés nélkül! Kefelés nélkül!

„Persil” dacára csodás hatásának nem tartalmaz Clort, sem egyéb a ruhára ártalmas alkotórészt, amelyért kezeséget vállal a gyáros.

Gyár: Gottlieb Voith, Wien III.

Kapható: Voitek és Weisz, Färber testvérek, Dürr Kocsárd és Schäffer Benjaminsal.

Dr. HALÁSZ féle törvényesen védett SANITOL

szájviz, fogpor, fogkefe.

A nagyközönség minden kritika nélkül használja a külföldről beözönlő értéktelen, sokszor ártalmas száj-ápoló szereket, amelyeket kefégyárosok és hozzá nem értő fűszeresek, droguisták hoznak forgalomba. Egyedül a hozzáértő fogorvos, mint szakember képes megírni, mely szerek jók és hasznosak a száj és fogak épségben tartására, azért a Sanitol szerek, mint hazai, szakorvosi készítmények, minden külföldről behozott avatatlan, nem orvosi kezekből kikérült készítmények felett állanak tökéletesség, megbízhatóság és ártalmatlanság tekintetében. A modern foggyógyászat elvei szerint készült, a szájhigiéne összes követelményeinek megfelelő Sanitol ideális száj- és fogápoló szerek kaphatók Voitek és Weiss drogueriájában Aradon. Nagy üveg szájviz 2 K, kis üveg 1-20. Fogpor 1 K. Ideális szép és jó fogkefék 1-40 K. 2724-B

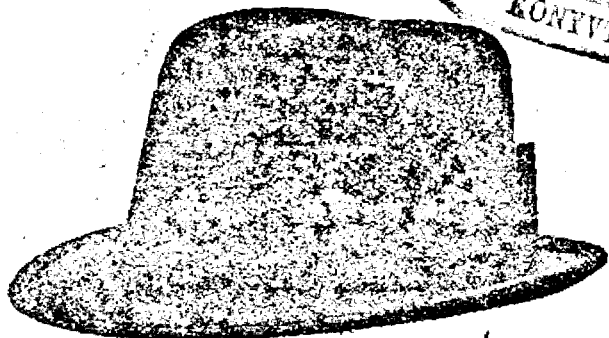
PÉNZT

Jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít saját ház a fiókposta mellett.

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz.

saját ház a fiókposta mellett.

KÖNYVTÁRA

Alapítva: 1860. Telephon: 213.

Őszi leányre! Elegáns és tartós kalapok

a legutóbbi divat formákban
páratlanul álló választékban

MÜNZLI.

uri-divat üzletében 6447

a legjobban beszerezhetők!!

Árlejtés.

Az aradi áll. tanítóképző-intézet igazgatósága az intézetnek s a köztartáshoz szükséges s alább felsorolt anyagok s áruk — házhoz — szállítására az 1911. évben (jan. 1 dec. 31-ig.) ezennel nyilvános árlejtést hirdet.

1. Fűszerárakra körülbelül évi 4000 kor. értékben.
2. Mészárosárakra havonként kb. 400 kg. 15% csont.
3. Hentesárakra havonta kb. 400 kg. 15% csont.
4. Tejre havonta kb. 800 liter.
5. Tüzelőfára külön az intézetnek s külön a köztartásnak havonta összesen kb. 5 öl.
6. Pékárukra naponta kb. 80 drb. 25 dkg. cipő 6-os lisztből, 80 drb. 15 dkg. cipő 6-os lisztből, 100 drb. 10 dkg. zsemle, 12-20 kifli, 8-10 kg. fehér-barna kenyér és havonta 300 kg. liszt.
7. Szén, illetőleg kokszra az évben kb. 500 q. Szabályszerű, írásbeli, bélyegelt zárt ajánlatok beadandók az intézet igazgatójánál 1910. évi okt. 25-én déli 12 óráig s bánatpénzhi leteendő az évi szállítás értékének 5% készpénzben, óvadékképes érték-papírral vagy takarékpénztári könyvben. Az ajánlat elfogadása esetén ezen bánatpénz kiegészítendő 10%-ra biztosítékul. Az ajánlattevő az egységárat számmal és szóval fejezi ki s a határozathozatalig, az pedig kinek ajánlata elfogadott a szerződés megkötéséig felelős marad ajánlata alapján. A havi számlát a II. és III. fokozatu bélyeggel ellátott nyugta alapján kifizeti az igazgató, illetőleg a köztartás-vezető tanár. Ajánlattevő nyilatkozik aziránt, hogy a szerződést magára kötelezőnek elismeri és a szerződési feltételeket ismeri.

A versenytárgyalás 1910. évi október hó 26-án d. u. 4 órakor lesz az állam tanítóképző intézetben.
Arad, 1910. évi október 10. 3824.

Láng Mihály,
igazgató.

Egy hölgy

hajlandó bárkit, aki idegességben, vérszegénységben, reumában vagy köszvényben stb, szenved, **ingyen** egy egyszerű, meglepően ható gyógyszerrel — melynek véletlenül utott tudomására — fájdalomtól megszabadítani. Alólírott önmagát gyógyította meg vele, mikor már semmiféle gyógyszer nem használt és azért emberbaráti kötelességének tartja ezt az emberiség hasznára fordítani. Irásbelileg forduljanak **Müller Ed.** amalia öngyógyasághoz **Buda-pest, Albertfalva 6** 6648

76—1910. végr. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. I. 654/4. számú végzése következtében Világos község javára 670 kor. s jár. erejéig 1910. évi július hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 3200 koronára becsült következő ingóságok, u. m. hintók és ló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbírósnak 1910. évi V. 313/4. számú végzése folytán 370 kor. hátralékos tökékövetelés, ennek 1909. évi november hó 4. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 33 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a galsai szőlőkben, végrehajtást szenvedett kolnájában leendő megtartására 1910. évi október hó 22-ik napjának délutáni 1/4 óra határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit igényelnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. A helyszínére Galsa községhezától lesz az indulás.

Amennyiben az elérverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt Világos, 1910. évi október hó 4. napján.

Thuránszky,
kir. bir. végrehajtó.

3819

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Mayerhoffer **Adolf** könyvkötészetét átvettem. 2680

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bárminemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, szolid árak mellett elvállalok, kérem szíves pártfogásukat.

Tisztelettel

Mayer Márton

Arad, Weitzer János-utca 2. szám.
MINORITA-PALOTA.

Vásároljcn

köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás erős dohányzás folytán beállott hurut és görcsös köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-féle

Mell karamella

(a három leányóval)

cukorkát — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guterl, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Rozsnyay Mátya, Breuer Philip és Veitk Kálmán gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban a Szentábrám-szigeten Uj-Szt. Anna, Adler gyógyárban, M. Pécskán, Úr Rezső, Pankota, Toffort Károly gyógyszerárakban Bék, Krausz Elemér gyógyszerárakban Újváros, — Zsigmondovics Géza író gyógyszerárakban Lippa, Veitk és Weiss drogeriaja Arad.

Olcsó árjegyzék

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be:

- Moire selyem jupon darabja 4 frt.
- Tafft tiszta selyem jupon " 5.80
- Herwe'h füző legujabb facon " 3.50
- Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.

- Hamerly féle női bőrkeztü glaco.
- Schwéd mosó és szarvasbőr.
- Frisch féle patent férfi alsónadrág aradi egyedüli elárúsító helye.

Nyirett prima plüch szőnyegek

- csékély szövés hibával
- 1 1/4-es 2 méter széles 3 méter hosszú darabja 27 frt.
- 1 1/2-es 2 1/2 méter széles 3 1/2 méter hosszú darabja 42 forint
- szőnyegek közül most nagyobb szállítmány érkezett minden vételkötelezettség nélküli megtekinthetők.

Minden pénteken nagy maradékvásár.
Nagy forgalmu üzletünkben összegyűlt **maradék szőnyegek, ruha kelmék színes és fekete barchettek egyes függönyök steorok, egyes abroszok, osipkék, himzett batistok,** rendkívüli olcsón kerülnek eladásra.
Rosenblüh H. és Társa
divat üzlet ARAD.

Versenynélküli árak.

Fehérnemű osztályban.

- Női ingek kézi himzett, tartós king vászon 1 frt. 65
- Női corsetták 1 frt. 30 tól csinos kiállítás 1 frt. 80 — 2 frt.
- Női nadrágok schweici himzéssel 1.40
- Uj olcsóbb árjegyzék; cérna és pamut vászon maradékoknál.

Erösszálu ágyneműre, női ingekre kitűnően használható métere 28 kr. közép szállu legjobb minőség 32 " hóvirág legfinomabb kelengyához 34 " **Prima cérna rumburgi és irlandi** míg a készlet tart 82 " e fenti maradékok 3 métertől 6-6 méterig kaphatók.

Kész alsó lepedők közismert prima minőség, bőreres, hófehér, varrás nélkül, darabja **1 frt. 40**, eddig sok ezer darab került általunk forgalomba és minden oldalról utána lesznek rendelve.

Másodrendű alsólepedő, de azért igen tartós minőség darabja 1 frt. 20.

Aradon mindenhol kapható

Aradon mindenhol kapható

Olcso bevásárlási forrás!
Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Az őszi és téli idényre!

Megérkeztek nagy választékban a legújabb divatu szövetek, flanelokés barchendek, ugyszintén a legjobb minőségű fehérneműek, trikó alsóruhák, gyermek ruhácskák és öltönyök, cipők, kalapok, sapkák iskolatászkák stb.

Maradékok feltűnő olcsó árban.

FR. MIKDETESEK.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Különféle

Hordó dugók

(kőris, tölgy és hársfából)

a legjobb minőségben és jutányos árban kaphatók: 2907

BAUER GYULA

Arad, Minorita-palota.

Őszi Divat Album

utcai, házi toilette, costum, blous és alj, valamint gyermekdivat album. Összesen 900 divatképet tartalmaz a vaskos 70 oldalas könyv, ára 2 50. Kapható Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 671

Női Irodalysz

több évi gyakorlattal alkalmazást nyer. Feszler Károly Muszka-Magyarad. 3820

Kiadó

egy kétszobás lakás november elsejére. Cim Deák Ferenc-utca 30. 3817

Pénztárnokné jó irással

azonnal felvétetik Hoffmann Ottó fűszer és csemege üzletében Arad, Szabadság-tér. 3818

Egy vidéki

14 év óta fennálló jó forgalmu szatócs-üzlet azonnal is eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3761

Ház eladás.

Ujaradon a Rozália-utca 9. számú ház szabad kézből azonnal eladó. 3778

Csemege szőlő

legfinomabb zamatu, kicsinyben 64 fillér, nagyban 60 fillér kilogrammonkénti árban ajánl: Hámory-gazdaság Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám. 3773

Jzr. ünnepekre

való magyar és német fordítású diszes és közönséges mákszörök és imakönyvek nagy választéka. Igen olcsó árak. Izr. üdvözlő lapokban eredeti újdonságok. Nagy levélpapír-vásár. üzleti könyvek gyári raktára. Irodai kellékben különlegességek. Vidékre is pontos kiszolgálás. Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölcsonzó intézete, Aradon. Telefon 385. sz. 525

Intelligens

izr. családból való középkorú hávezetőnőt keresek, ki a főzésben teljesen jártas. Levélbeli ajánlatok özv. Szécsényi Adolfné Weitzer János-utca 12. sz. címzendők. 3801

Nevelőnőt keres

urt család. A nevelőnőnek egy első elemi osztályos fiút a vizsgára elő kell készítenie, Zongorát vagy francia nyelvet tudók előnyben részesülnek. — Ajánlatok „Nevelőnő“ címen a kiadóhivatalba küldendők.

Bizle veszek

zongorát, esetleg Pianinót. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „zongora“ jellegével. 3827

Ka cigaretták

használaton Progress salvarkahéveit. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Jókarban levő

női ruhák jutányos áron eladók Kápolna-utca 4. sz. alatt.

Perfekt könyveid,

ki írógépen levelez, keres esteli foglalkozást, szives megkeresések „Gyors és pontos“ jellegével a kiadóhivatalba kéretnek.

Keresünk

szerkesztőségünk részére értelmes kifutó-legényt, jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

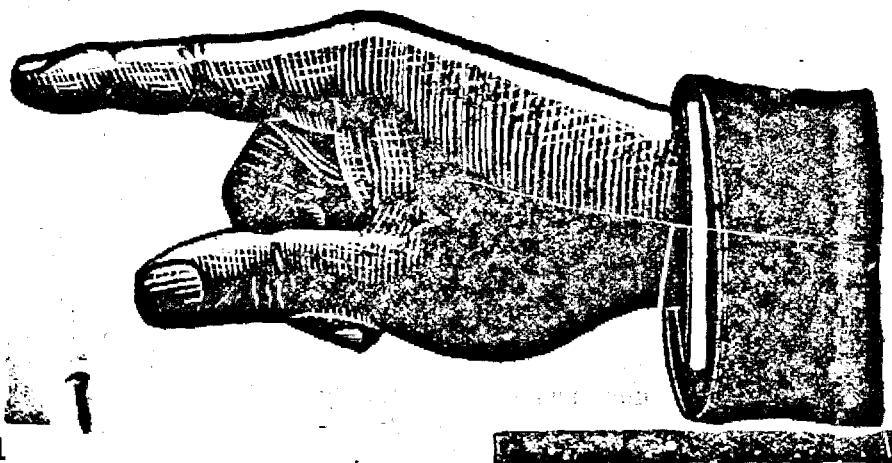
RADOGYULA

uj női divatáruháza

Andrásy-tér és Weitzer János-u. sarkán

Az új áruház cikkei:

Női felöltők
Leány- és gyermekfelöltők
Női divat costumök
Női bundák
Szörme különlegességek
Gyermek ruhák
Női blousok
Pongyolák
Jupponok

3661

Szabott árak!

Arad nyomda részvénysége könyvnyomdája.

Külön mértékosztály!

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyárának kóstókével.